

Bakgrunn for vedtak

Røvassåga kraftverk

Rana kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	NGK Utbygging AS
Referanse	201201444-28
Dato	03.07.2015
Notatnummer	KSK-notat 31/2015
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Helen Nathalie Liebig-Larsen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

NVE har foretatt en samlet behandling av 6 søknader om bygging av småkraftverk i Rana kommune. Under behandlingen av de 6 søknadene i Rana har NVE vurdert hver enkelt sak for seg, og sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet det relevant.

NGK Utbygging AS søker om å utnytte et fall på 145 meter i Røvassåga fra inntaket på kote 195 og kraftstasjonen på kote 50. Fra inntaket er det planlagt en rørgate på 1350 meter. Middelvannføringen er 3,0 m³/s, og det søkes om maksimal slukeevne på 4,4 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på opp til 5,0 MW og en årlig produksjon på om lag 15,6 GWh. Det planlegges en permanent vei til inntaksområdet langs trasé for eksisterende traktorvei. Veien skal oppgraderes og forlenges med 600 meter. En utbygging av Røvassåga kraftverk vil gi en produksjonsreduksjon på om lag 1,5 GWh/år i eksisterende Storrøvatnet kraftverk (0,65 MW).

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 14 GWh netto fornybar energiproduksjon per år. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert drøyt 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Rana kommune er imot en utbyggingen av Røvassåga kraftverk av hensyn til reindrift, biologisk mangfold og vannmiljø. **Fylkesmannen i Nordland** fraråder konsesjon av hensyn til reindrift og samlet belastning for Saltfjellet reinbeitedistrikt. Også **Nordland fylkeskommune** er imot utbyggingen grunnet negative konsekvenser for reindrift, herunder innvirkning på gode vinterbeiter som er mangelvare innenfor distriktet. De legger også vekt på negative konsekvenser for rødlistede arter og reduksjon av INON. **Naturvernforbundet i Rana og omegn** er imot ytterligere vannkraftutbygging i kommunen, hovedsakelig på grunn av samlet belastning på vassdragsnatur. I likhet med **FNF Nordland** er de også kritiske til reduksjon av villmarkspregede områder inn i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. **Rana jeger og fiskeforening** er negative til prosjektet på grunn av samlet belastning på natur og dyreliv i Rana kommune generelt, og på elvene i Røvassdalen spesielt.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Røvassåga kraftverk vil være et bidrag til fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. NVE mener at konfliktene ved en utbygging i hovedsak er knyttet opp mot reindriftsinteresser og landskap. NVE mener at en utbygging som omsøkt vil kunne medføre negative virkninger for reindriftsinteressene i området, men at disse vil være akseptable gitt tilpasning av anleggsperiode og krav om at adkomstveien stenges med bom. Røvassåga renner i stryk og små fosser gjennom hele prosjektområdet. Om lag halvparten av omsøkt strekning er allerede utnyttet i eksisterende Storrøvatnet kraftverk. NVE mener at landskapet som påvirkes ligger såpass skjult i terreng og av vegetasjon at konsekvensene for det helhetlige landskapet vil bli moderate. Tiltakets konsekvenser for biologisk mangfold har også vært et tema i NVEs vurdering. NVE mener konsekvensene for biologisk mangfold vil være små, gitt et slipp av en tilstrekkelig minstevannføring.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir i medhold av vannressursloven § 8 NGK Utbygging AS konsesjon til å bygge Røvassåga kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Innhold

Sammendrag	1
Ranapakken	3
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	7
NVEs vurdering.....	16
NVEs konklusjon	35
Forholdet til annet lovverk	35
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	37
Vedlegg	39

Ranapakken

NVE har foretatt en samlet behandling av åtte søknader om bygging av småkraftverk i Rana kommune. De respektive bakgrunn for vedtak-notatene for de åtte søknadene er angitt i tabellen under. Søknadene er i disse dokumentene referert til under fellesnavnet Ranapakken.

Kraftverk	Søker	Notat	Effekt (MW)	Produksjon (GWh)
Rausandaksla kraftverk	Småkraft AS	KSK-notat nr: 29/2015	5,5	14,5
Bordvedåga kraftverk	Bordvedåga Kraft AS	KSK-notat nr: 30/2015	5,49	15,5
Røvassåga kraftverk	NGK Utbygging AS	KSK-notat nr: 31/2015	4,95	14
Blakkåga kraftverk	HelgelandsKraft AS	KSK-notat nr: 32/2015	9,9	28
Nedre Leiråga kraftverk	MiljøKraft Nordland AS	KSK-notat nr: 33/2015	3	8,6
Leirdalselva kraftverk	MiljøKraft Nordland AS	KSK-notat nr: 34/2015	3	8,6
Farmannåga kraftverk*	Småkraft AS	KSK-notat nr: 17/2015	3	7,6
Heinbergåga kraftverk*	Statskog SF	KSK-notat nr: 86/2014	4,4	9,5

**Sakene er ferdig behandlet av NVE*

NVE har tidligere fattet vedtak i to av sakene i Ranapakken. NVE gav den 4.12.2014 avslag på søknad om bygging av Heinbergåga kraftverk grunnet et høyt konfliktnivå, jf. KSK-notat nr.86/2014. NVE ga konsesjon til Farmannåga kraftverk den 30.1.2015, jf. KSK-notat nr. 17/2015. Vedtaket om konsesjon til Farmannåga kraftverk er påklaget og oversendt Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse. Beliggenheten til kraftverkene og ulike konfliktema i forhold til de resterende sakene i Rana kommune tilsa at disse sakene kunne avgjøres på et tidligere tidspunkt enn de resterende omsøkte kraftverkene i Ranapakken.

Samtidig som vi har fattet vedtak i de resterende seks sakene i Ranapakken, har NVE også fattet vedtak i ytterligere to småkraftsaker i Rana kommune. Dette gjelder Gubbeltåga og Sølvbekken kraftverk. For NVEs vurdering av disse to sakene viser vi til KSK-notat nr. 77/2015.

I Rana kommune har NVE også avslått søknaden om konsesjon til Messingåga kraftverk den 25.02.2015. Vi viser til KSK-notat nr. 19/2015. Behandlingen av denne søknaden ble påbegynt før Ranapakken. Beliggenhet og konfliktnivå medførte at den ikke ble inkludert i denne pakkebehandlingen.

NVE har valgt å behandle sakene i Ranapakken samtidig for å kunne gjøre en mer grundig vurdering av samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene, og samtidig gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre, og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

NVE har mottatt to innsigelser til saker i Ranapakken. Fylkesmannen i Nordland fremmet innsigelse mot Rausandaksla kraftverk av hensyn til naturtypen fossesprøytsone, landskap og reindrift. Det ble holdt innsigelsesmøte med Fylkesmannen 5.11.2014. Fylkesmannen valgte å opprettholde sin innsigelse i saken. Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) fremmet innsigelse mot Bordvedåga kraftverk av hensyn til en berylliumforekomst som av EU er karakterisert som kritisk viktig. Det ble holdt innsigelsesmøte 2.2.2015. DMF valgte å opprettholde sin innsigelse.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved 4 av de omsøkte kraftverkene i Ranapakken er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. Dette gjelder Bordvedåga, Blakkåga, Røvassåga og Nedre Leiråga kraftverk. NVE mener ulempene ved bygging av Rausandaksla og Leirdalselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt for disse kraftverkene.

Samlet vil NVEs positive vedtak gi inntil 66 GWh i ny fornybar energiproduksjon. Vi mener dette vil gi et bidrag til å oppfylle kravet i den felles sertifikatordningen inngått med Sverige. Disse prosjektene vil etter vårt syn ikke ha vesentlige negative virkninger for allmenne interesser.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Norsk Grønnkraft AS, nå overtatt av NGK Utbygging AS, datert 31.1.2014:

Røvassåga kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	50,4
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	94,6
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	59,5
Middelvannføring	l/s	3000
Alminnelig lavvannføring	l/s	74
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	570
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	69

KRAFTVERK

Inntak	moh.	195
Avløp	moh.	50
Lengde på berørt elvestrekning	m	1400
Brutto fallhøyde	m	145
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,314
Slukeevne, maks	l/s	4400
Minste driftsvannføring	l/s	450
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	570
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	70
Tilløpsrør, diameter	mm	1400

Tilløpsrør, lengde	m	1350
Installert effekt, maks	MW	5,0
Brukstid	timer	3125

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,9
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	12,7
Produksjon, årlig middel	GWh	15,6

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	53,5
Utbyggingspris	kr/kWh	3,43

Røvassåga kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	5,45
Spenning	kV	0,69 eller 6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	5,45
Omsetning	kV/kV	0,69 eller 6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	-
Nominell spenning	kV	-
Luftlinje/jordkabel		-

Om søker

NGK Utbygging AS ble etablert gjennom en fisjon av Norsk Grønnkraft AS i 2014 og eies av Akershus Energi, EB, E-CO og Østfold Energi, alle kommunalt og fylkeskommunalt eide energiselskaper. NGK Utbygging AS overtok gjennom fisjonen alle prosjekter i porteføljen til Norsk Grønnkraft, og kommer til å bygge kraftverk i årene som kommer. Selskapet fokuserer på utbygging av kraftverk og har en kjerne av medarbeidere som har lang erfaring på dette området.

Beskrivelse av området

Nedslagsfeltet til Røvassåga ligger innenfor Rana kommune, og i all hovedsak innenfor Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Planlagt inntak ligger om lag 200 meter nedstrøms grensen til nasjonalparken.

Røvassåga renner gjennom Røvassdalen og ned til samløpet med Blakkåga. Dalføret er tydelig U-formet, relativt trangt i nedre deler, og med dalsider som strekker seg bratt opp mot 1000 moh.

På omsøkt elvestrekning renner Røvassåga hovedsakelig i sørvestlig retning, raskt og til dels i stryk og mindre fossefall gjennom en bekkeløft med sparsomt med vegetasjonen og mye blankskurt berg. Elven renner relativt nedskjært i terrenget gjennom skogkledte dalsider.

På ca. kote 55 krysser veien elven i bro. Det går en skogsbilvei langs sørsiden av elven opp til kote 110. Nedre deler av elven er allerede utnyttet i Storrøvatnet kraftverk (0,65 MW). Om lag 1 km nedstrøms planlagt kraftstasjon ligger gårdsbruket Store Raudvatnet.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er planlagt på ca. kote 195 rett oppstrøms en fossenakke. Det er planlagt en 3-4 m høy og ca. 25 m lang gravitasjonsdam av betong. Vannet føres frem til inntaket via en kort kanal inn i fjellsiden like oppstrøms dammen. Inntaket er planlagt i betong med bjelkestengsel, varegrind og lukkeanordning.

Vannvei

Vannveien er planlagt som nedgravd rørgate på omtrent 1350 meter. Det vil bli lagt GRP rør på hele strekningen. Traseen vil ha en anslått bredde på 25-30 meter. Traseen vil følge eksisterende skogsvei fra kraftstasjonen opp til ca. kote 110. Herfra vil den fortsette i lett skog og myr.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen på 100 m² er planlagt på ca. kote 50. Det skal installeres to francisturbiner med samlet installert effekt på inntil 5 MW. Alternativt to peltonturbiner eller én francisturbin. Kraftstasjonen bygges med utløp i elven.

Nettilknytning

HelgelandsKraft AS er områdekonsesjonær. Det finnes ikke ledig nett i området i dag. Det planlegges imidlertid flere kraftverk i området, og det jobbes med å utarbeide planer for å etablere en felles trafo til disse. Trafoen vil bli et samarbeidsprosjekt mellom flere utbyggere. Beregninger fra HelgelandsKraft AS viser at det sannsynligvis vil være mest økonomisk rasjonelt å bygge en 22 kV linje/kabel fra en koblingsstasjon i Røvassdalen til en transformatorstasjon i Heggeli.

Veier

Eksisterende skogsbilvei skal opprustes, utvides og forlenges med om lag 600 meter opp til planlagt inntaksområde. Veien blir permanent. Broen som krysser elven rett oppstrøms planlagt kraftstasjonsområde skal rives og erstattes av en ny bro med kapasitet til anleggstrafikk.

Massetak og deponi

Det vil ikke være behov for deponi av masser utover det som skal benyttes til veibygging og arrondering av terreng i anleggsområdet.

Arealbruk

Tiltaket er beregnet til å ha et arealbehov på om lag 23 dekar i anleggsfasen og 7,5 dekar i driftsfase. Eventuelt arealbehov relatert til nettilknytning vil komme i tillegg.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I kommuneplanens arealdel er tiltaksområdet avsatt som LNF 1. Dette vil si at spredt bebyggelse ikke er tillatt i området.

Inngrepsfrie områder (INON)

I henhold til brev fra Olje- og energidepartementet datert 11.05.2015 skal begrepet 'inngrepsfrie naturområder' (INON) utvikles som verktøy i arealpolitikken. I reviderte forskrifter om konsekvensutredninger som ble vedtatt av KLD og KMD den 19. desember 2014 er dette begrepet erstattet med kriteriet "store sammenhengende naturområder med urørt preg". NVE vil nå forholde seg til dette kriteriet i vurderingen av konsesjonsspørsmålet.

Andre verneområder

Røvassåga kraftverk er planlagt med inntak om lag 200 meter nedstrøms grensen til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Nasjonalparken dekker et areal på 1850 km² og strekker seg over 6 kommuner.

Fylkesvise planer for småkraftverk

Nordland fylkeskommune har utarbeidet «Regional plan om små vannkraftverk i Nordland». Tiltaket ligger innenfor delområde Ranfjorden. Omsøkt prosjekt vil ikke berøre spesielle kartlagte verdier innenfor delområdet.

Kommunal plan for småkraftverk

Rana kommune har utarbeidet *Miljøfaglig vurdering av småkraftverk i Rana kommune*. Tiltaksområdet til Røvassåga kraftverk faller inn under delområde 19 som omfatter hele Røvassdalen ned til samløpet med Blakkåga. Delområdet har fått samlet verdivurdering liten/middels verdi og lavt/middels konfliktpotensial. Temaet reindrift har fått middels verdi men vurderes til lavt konfliktpotensial. Størst verdi er knyttet til temaet landskap med stor/middels verdi og høyt konfliktpotensial. Fravær av tekniske inngrep innenfor størstedelen av feltet i kombinasjon med en uttrykksfull hovedelv representerer de viktigste landskapselementene innenfor delfeltet. Tiltak lenger opp i vassdraget slik som her omsøkt vil ifølge rapporten svekke de mest betydningsfulle kvalitetene i området.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 10.08.2014 sammen med representanter for søkeren, grunneiere og Norges Grotteforbund. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Rana kommune vedtok i Utvalget for miljø, plan og ressurs 25.6.2014 at de ikke kan anbefale en utbygging av Røvassåga kraftverk, hovedsakelig av hensyn til reindrifta, vannmiljøet og det naturforvaltningsmessige. De har også lagt vekt på at prosjektet vil berøre INON sone 1 og villmarkspregede områder inn mot Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, og uttaler at søknaden er mangelfull hva angår verdivurderinger knyttet til prosjektets nærhet til nasjonalparken.

Prosjektområdet er avsatt til LNF 1 i kommuneplanens arealdel. I kommuneplanens bestemmelser er det inntatt at det ikke skal bygges permanent vei opp til et ev. inntak.

Det vises til Rana kommunes småkraftrapport hvor Røvassåga faller inn under delområde 19 med samlet verdivurdering liten/middels verdi, og størst konflikt knyttet til temaet landskap. Kommunen uttaler at elven har stor betydning for landskapsbildet i området, og at en reduksjon i vannføringen vil påvirke de fuktighetskrevende systemene tilknyttet elveløpet.

Kommunen påpeker at området benyttes som vinterbeite av Saltfjellet reinbeitedistrikt, og at gode vinterbeiter er mangelvare i distriktet. Anleggsveien vil ha negativ betydning for reindrifta.

Dersom det allikevel skulle bli gitt konsesjon ber kommunen om at det settes vilkår om at detaljplanleggingen skjer i samråd med reinbeitedistriktet, at den 600 meter lange adkomstveien fra eksisterende skogsbilvei og opp til planlagt inntak fjernes etter ferdigstillelse av anlegget, og at terrenget i størst mulig grad tilbakeføres til opprinnelig tilstand. Kommunen presiserer at Røvassåga må ha tilstrekkelig minste vannføring hele året som er tilpasset vassdraget. Dersom det blir gitt konsesjon etter vannressursloven, må tiltakshaver søke kommunen om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel før bygging kan igangsettes.

Fylkesmannen i Nordland uttaler i brev av 28.2.2014 at de er imot konsesjon til Røvassåga kraftverk av hensyn til reindrift. Røvassåga renner gjennom et dalføre som brukes av reindriften gjennom store deler av året. De beskriver området som svært lite berørt hva gjelder tekniske inngrep, ferdsel og annen forstyrrende aktivitet. Området er spesielt viktig for reindrifta vinterstid da gode vinterbeiter er en minimumsfaktor i distriktet, men også fordi området gir beitero. Forringelse av vinterbeite vil ifølge Fylkesmannen virke direkte negativt inn på distriktets produksjonspotensial. De presiserer at viktige vinterbeiter defineres som særverdiområder innenfor reindriften.

Anleggsperioden vil virke forstyrrende på reinen. Det anses også som uheldig med etablering av anleggsvei og tilrettelegging for ferdsel inn i områder med høy verdi for reindrifta. Saltfjellet reinbeitedistrikt har innenfor sine områder allerede svært høyt ferdselstrykk, spesielt innenfor østlige vinterbeiter i og omkring nasjonalparken.

Tiltaket vil kunne komme i konflikt med en trekklei som går fra myrområdene ved Røvatnet og opp i dalen, og en utbygging vil kunne føre til at reinen trenges ned i dalen og kommer i konflikt med innmark, eller at reinen presses over grensen til Hestmann/Strandtindene reinbeitedistrikt i vest. Sammenblanding av reinflokkene er både svært arbeids- og kostnadskrevende, og samtidig en belastning for dyrene. Avslutningsvis ber Fylkesmannen NVE vurdere hvordan det omsøkte tiltaket vil virke inn på distriktets samlede belastning sett i forhold til den samlede effekt av andre gjennomførte og planlagt tiltak samt ferdselstrykk.

Sametinget uttaler i brev av 15.5.2014 at de på et tidligere tidspunkt har befart og uttalt seg vedrørende planer om bygging av Røvassåga kraftverk. De har ingen særskilte merknader til søknaden.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) uttaler i brev av 20.5.2014 at mineralressurser ikke er vurdert eller omtalt i konsesjonssøknaden, og at disse sjelden eller aldri vies oppmerksomhet i konsesjonssøknader. DMF ber om at geologiske ressurser blir utredningstema også ved småkraftprosjekter.

Statens vegvesen opplyser i brev av 26.5.2014 om avkjørselsforhold, byggegrenser langs riks- eller fylkesvegnettet og kryssing eller graving langs veger må avklares med Plan- og forvaltningsseksjonen Helgeland ved en eventuell konsesjon.

Nordland fylkeskommune fraråder i brev av 16.6.2014 at det blir gitt tillatelse til bygging av Røvassåga kraftverk etter omsøkte planer. Fylkesrådet ser at tiltaket vil få negative konsekvenser for reindrift, rødlistede arter og INON. De mener at reindrifta vil bli særlig berørt på grunn av konsekvensene for verdifullt vinterbeite. Dersom det likevel gis konsesjon til Røvassåga kraftverk, forutsetter fylkesrådet at tiltaket ikke vil medføre negative konsekvenser for rødlistede arter og reindrift i anleggsperioden og etter gjennomføring av tiltaket. Tiltaket må i størst mulig grad skje i tett samråd med reindriftsforvaltningen, det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året, detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktige naturtyper ikke blir skadelidende, og høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.

Dersom det blir gitt tillatelse til én eller flere av de omsøkte småkraftverkene i Ranapakken ber Fylkestinget om at det påses at tiltakene ikke reduserer muligheten til å nå vedtatte miljømål for vannområdet Ranfjorden, samt til å oppnå positiv effekt av pågående revisjon av konsesjoner for eksisterende kraftutbygging i Ranavassdraget. Fylkestinget ber NVE gjøre en samlet vurdering av effektene omsøkte kraftverk har på Ranavassdraget og Bjerka/Plura-vassdraget og se dette i sammenheng med pågående og kommende revisjonsplaner.

FNF Nordland går i brev av 30.5.2014 imot bygging av Røvassåga kraftverk, og uttaler at de er kritiske til kraftverkbygging som vil medføre bortfall av INON og villmarkspregede områder innenfor Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. De viser til at den samlede reduksjonen i INON innenfor kommunen som følger av kraftutbygginger er stor. De mener at en utbygging som omsøkt vil redusere landskapsverdien i området, og etterspør en vurdering kraftlinjens beliggenhet i terreng og påvirkning på landskap. De vurderer likevel konsekvensene for friluftsliv som små, og sitter ikke på informasjon om allmenn ferdsel og friluftaktivitet i området. De stiller spørsmålstegn ved om kartleggingen av det biologiske mangfoldet i influensområdet, spesielt fuglefaunaen, er tilfredsstillende. På grunnlag av manglende dokumentasjon og oversikt over negative konsekvenser for natur, landskap og friluftsliv av tidligere kraftutbygginger og andre naturinngrep, ber de NVE om i større grad å legge føre-var-prinsippet til grunn ved konsesjonsbehandling av nye vannkraftverk.

Rana jeger og fiskeforening (Rana JFF) påpeker i brev av 26.5.2014 at Rana er en av de sterkest utbygde kraftkommunene i landet, og uttrykker bekymring for at det i alt for liten grad ses på de samlede virkningen av tidligere og nye kraftprosjekter i en kommune hvor det per i dag nesten ikke er områder igjen utenfor nasjonalparken som ikke er berørt av inngrep. Rana JFF opplyser om at bevaring av naturmangfold, bærekraftig høsting av naturen og tilrettelegging av naturbasert virksomhet, er sentrale elementer i deres arbeid. De ser derfor med uro på bølgen av nye kraftprosjekter som de mener representerer en klar trussel mot både naturmangfold og selve utgangspunktet for deres virksomhet. Når er nok nok, og hvor kommer naturmangfoldlovens «føre-var»-prinsipp inn? De registrerer at så godt som alle elvene i Røvassdalen er regulert og lagt inn i kraftproduksjon dersom det gis konsesjon til omsøkte Blakkåga og Røvassåga kraftverk, og uttaler at de gjenværende, urørte elvene i dalføret bør renne fritt.

Naturvernforbundet i Rana og omegn går i brev datert 27.5.2014 imot at konsesjon blir gitt til noen av de omsøkte småkraftverkene i Ranapakken, først og fremst fordi Rana kommune allerede har gitt mye av sin natur til store vannkraftutbygginger for å forsyne samfunnet med energi. De uttaler at utbyggingene som er omsøkt vil gi en stor og uakseptabel reduksjon i kvalitetene av naturopplevelser som er lett tilgjengelige for befolkningen. Av de omsøkte prosjektene i Ranapakken trekker de frem Røvassåga og Blakkåga kraftverk som spesielt konfliktfylte grunnet umiddelbar nærhet og innfallsport

til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark med stort tap av INON og 'innringing' av nasjonalparken som konsekvens. De etterspør generelt mer fokus på samlet belastning.

Norsk grøtteforbund uttaler i brev av 16.9.2014 at de ikke har merknader til søknad om bygging av Røvassåga kraftverk.

Søker har i brev av 20.20.2014 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

«Rana kommune:

Rana kommune kan ikke anbefale en utbygging av Røvassåga kraftverk (...). Det utslagsgivende er vannmiljøet, det naturforvaltningsmessige og ikke minst hensynet til reindrifta. Prosjektet berører INON 1 og villmarkspregede områder inn imot Saltfjellet/Svartisen nasjonalpark.

Dersom det skulle bli gitt konsesjon (...) påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§8-12. Rana kommune anmoder spesielt om at NVE da vurderer følgende:

Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.

Røvassåga må få tilstrekkelig minstevannføring hele året, jfr. Vannressursloven §10. Minstevannføringen må tilpasses vassdraget og ikke legges på minstekravet på 5-persentilverdier uten nærmere vurderinger.

Den 600 m lange atkomsten fra eksisterende traktorvei og opp mot inntaket skal fjernes etter ferdigstillelse av anlegget og terrenget skal i størst mulig grad tilbakeføres til opprinnelig tilstand.

Blir konsesjon gitt etter Vannressursloven, må tiltakshaver før bygging kan igangsettes, søke kommunen om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av anlegget i LNF-1 område. Ved behandling av slik søknad skal kommunen ha tilgang til alle relevante data som er tilkommet under konsesjonsbehandlingen.

NGK's kommentarer:

NGK beklager at Rana kommune ikke kan anbefale en utbygging av Røvassåga kraftverk. NGK ønsker å gi følgende kommentarer til Rana kommunes begrunnelse:

Norsk Grønnkraft mener vannmiljøet er tilfredsstillende ivaretatt. Rapporten fra Ecofact angir at «Den berørte elvestrekningen er i sin helhet svært bratt og har ingen egnede arealer for noen form for fiskebestander eller elvemusling». Elva er heller ikke lakseførende. NGK mener derfor at for denne elva er det riktig å legge minstevannføringen på 5%-persentilen. NKG har i konsesjonssøknaden foreslått slipp av minstevannføring på 570 l/s i perioden 1/5-30/9 og 70 l/s i perioden 1/10-30/4.

Det ble under befaringen tatt opp muligheten for økt slipp av minstevannføring nedstrøms inntaket for Storrøvatnet kraftstasjon. NGK eier ikke dette kraftverket i dag, og kan derfor ikke bestemme dette. Eksempelvis vil et økt slipp av minstevannføring på 100 l/s utover alminnelig lavvannsføring gi et produksjonstap på 0,16 GWh.

Reindrift

NGK registrerer at ulempene for reindrifta fra Rana kommunes side er vektlagt mye. NGK mener det er mulig både å bygge og drifte Røvassåga kraftverk på en slik måte at reinbeitedistriktet blir lite berørt.

NGK har i februar 2014 hatt møte med Saltfjellet reinbeitedistrikt for å sette oss best mulig inn i hvordan reindrifta driftes i området, og hva som er kritiske faktorer i forhold til rein for Røvassåga kraftverk. I tillegg forklarte NGK om utbyggingsplanene. Vi viser til møtereferat med kartvedlegg som ligger ved våre kommentarer til høringsuttalelsene.

Området som blir fysisk berørt av byggearbeidene som rørgate, inntak og kraftstasjon utgjør en marginal del av reinbeitedistriktets totale areal, anslagsvis 2 km² av et område på nesten 6 000 km. I dette store området over 6 kommuner driftes det cirka 3500 rein. Som det framkommer av kartvedlegget berører ikke rørgata flyttleien i Røvassdalen, da denne ligger flere hundre meter lenger sør-øst. Liene høyt opp i Røvassdalen er viktige vinterstid, da de gir tidlig beitetilgang i feb/mars da solen smelter isen mot sør.

Reinbeitedistriktet er bekymret for at Røvassdalen, etter kraftverksbygging, skal bli en ny innfallsport for menneskelig aktivitet og turisme til Saltfjellet utover grunneiers bruk. Erfaringene fra 10 års drift av Storrøvatnet kraftverket er derimot at veien til inntaket og kraftverket ikke har medført økt bruk av området. Dette har sammenheng med at for å komme inn til kraftverk/inntak må man kjøre på privat vei over gårdstunene til grunneierne for kraftverkene. Dette gjør at mange velger å avstå for å kjøre innover gårdstunene. Som avbøtende tiltak ved en konsesjon vil det i tillegg kunne etableres bom nedstrøms Storrøvatnet kraftverk. Dette vil ytterligere legge begrensninger i brukene av området. Planlagt vei er ikke tenkt brøytet vinterstid.

Den minst konfliktfulle tiden for anleggsarbeid i forhold til reindrift vil være mai-november ifølge Saltfjellet reinbeitedistrikt. Installasjonsarbeid i og ved kraftstasjonen vil måtte pågå i alle årets måneder i byggefasen. NGK vil derimot kunne gjennomføre mest mulig av anleggsarbeidene langs rørgate og ved inntak i tidsperioden mai november for på den måten å unngå forstyrrelser mens dyrene er på vinterbeite. Med de snømengder som er i nedre deler av Røvassdalen vil anleggsarbeid være kostbart og ikke ønskelig å gjennomføre vinterstid. I tillegg er det mulig å sette inn ytterligere avbøtende tiltak i samarbeid med reinbeitedistriktet hvis behov for dette skulle oppstå.

NGK ønsker å videreføre dialog med Saltfjellet reinbeitedistrikt ved en konsesjon.

Atkomst fra eksisterende traktorvei til inntak:

NGK og grunneiere ønsker å opprettholde anleggsvei opp til inntaket men med redusert bredde i forhold til byggefasen. NGK vil uansett ved utforming av inntaket se på muligheten for å benytte inntak som kan gi redusert behov for tilsyn. Dette for å få ned driftskostnader. Veistandard etter utbygging vil bli den samme som slik dagens vei til inntaket til Storrøvatnet kraftverk fremstår i dag. Denne er bygget etter standard skogsbilveiklasse 7 etter «Normal for landbruksveier» fra Landbruksdepartementet. Begrunnelsen er å legge til rette for enklere utnyttelse av områdets skogressurser. Innenfor en tidsperiode på noen år vil man kunne forvente at områder langs rørgate inntil veg til inntak er bra gjengrodd – ref. dagens rørgate til Storrøvatnet kraftverk.

Dispensasjon fra kommunedelplanens arealdel:

NGK vil søke dispensasjon fra kommunedelplanen arealdel som det kreves.

Naturforvaltningsmessige forhold/INON/Villmarkspregede områder:

Rana kommune påpeker at prosjektet berører INON 1 og villmarkspregede områder inn imot Saltfjellet/Svartisen nasjonalpark. Utbyggingen vil medføre et lite tap av INON 1 på 0,5 km². Saltfjellet/Svartisen nasjonalpark berøres ikke.

NGK vil understreke at området har lang historisk bruk og utnyttelse av naturressursene helt tilbake til 1600-tallet i samme slekter. Dette gjelder også områder inne i Svartisen Nasjonalpark, hvor det har vært drevet skogsdrift flere kilometer innover i Røvassdalen. Områdene er derfor ikke urørte av menneskelig bruk. Grunneierne har ved opprettelsen av Svartisen Nasjonalpark måttet avstå opptil 50-70 % av arealet på sine eiendommer. Dette gjør at det blir spesielt viktig å kunne utnytte naturressursen på de gjenstående deler av eiendommene til skogbruk og vannkraft, for å kunne bidra til å opprettholde bosetting i området. Grunneierne finner det derfor urimelig at det også legges sterke begrensninger i utnyttelsen av de gjenværende delen av eiendommene utenfor Svartisen Nasjonalpark.

Nordland Fylkeskommune

Fylkestinget i Nordland fraråder NVE å gi tillatelse til bygging av Røvassåga kraftverk slik det er omsøkt. Dersom det likevel gis konsesjon, forutsetter fylkestinget at tiltaket ikke vil medføre negative konsekvenser for rødlistede arter og reindrift. (...) Dersom det likevel gis konsesjon til Røvassåga kraftverk, forutsetter fylkesrådet at tiltaket ikke vil medføre negative konsekvenser for rødlistede arter og reindrift i anleggsperioden og etter gjennomføring av tiltaket. Tiltaket må i størst mulig grad skje i tett samråd med reindriftsforvaltningen.

Fylkestinget i Nordland ber NVE gjøre en samlet vurdering av effektene omsøkte kraftverk har på Ranavassdraget og Bjerka/Plura-vassdraget og se disse i sammenheng med pågående og kommende revisjonsprosesser.

Dersom det blir gitt tillatelse til ett eller flere av de omsøkte kraftverkene, ber fylkestinget om at det påses at tiltaket ikke:

Reduserer muligheten til å nå vedtatte miljømål for vannområde Ranfjorden.

Reduserer muligheten til å oppnå de positive effekten man ønsker med pågående revisjon av konsesjoner for eksisterende kraftutbygging i Ranavassdraget.

Dersom det blir gitt tillatelse til ett eller flere av de omsøkte kraftverkene, ber fylkestinget om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§8- 12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:

Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. Kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeid skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.

Detaljplanlegging må skje i nær dialog med reindriftnæringen.

Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.

Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktige naturtyper ikke blir skadelidende av tiltaket.

Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.

NGK's kommentarer:

NGK beklager at Nordland Fylkeskommune fraråder utbygging av Røvassåga kraftverk. NGK viser til sine kommentarer til Rana kommunes høringstillatelse vedrørende Reindrift, Vannmiljø/ minstevannføring og Naturforvaltningsmessige forhold/INON/Villmarkspregede områder. Dette fordi forholdene Nordland Fylkeskommune påpeker er kommentert der.

Når det gjelder rødlistearter som gaupe og jerv som sannsynligvis bruker influensområdet jevnlig vil vi tro at utbygging av Røvassåga kraftverk ikke har noen avgjørende betydning for bestanden av jerv og gaupe i området. Gaupe- og jervebestanden i forvaltningsregion (for rovvilt) Nordland er etter siste kjente opplysninger større enn bestandsmålet fastsatt av Stortinget. Det er derfor de siste årene også drevet jakt på disse artene, både kvotejakt, lisensfelling og skadefelling. Det vises i så måte til Rovviltportalen og Statistisk sentralbyrås statistikk for avgang av store rovdyr 2013/2014.

Når det gjelder Gubbeskjegg er dette funnet et sted langs elva, mens potensialet for rødlistede mosearter vurderes som lite til moderat av biolog. Etter konsesjonsbefaringen langs rørgate er vårt inntrykk at de overveiende deler rørgata/anleggsvei går gjennom områder med ung skog som er vokst opp etter at eksisterende traktorvei ble etablert. I de siste 600 m opp til inntaket, hvor det ikke er lagd traktorvei tidligere, er det også store myrområder med lite gammel skog. I følge artsdatabanken er flatehogst en av påvirkningsfaktorene for Gubbeskjegg.

Fylkesmannen i Nordland

Av hensyn til reindrift fraråder Fylkesmannen i Nordland på bakgrunn av overstående vurderinger at det gis konsesjon til bygging av Rødvassåga kraftverk. (...) Røvassåga renner gjennom et dalføre som brukes av reindriften gjennom store deler av året. Området er svært lite berørt både når det gjelder tekniske inngrep, ferdsel og forstyrrende aktivitet. Særlig på vinteren er området av høy verdi for Saltfjellet reinbeitedistrikt. (...) I tillegg til at anleggsperioden vil utgjøre en forstyrrende belastning som vil fortrenge rein på beite, er det svært uheldig med etablering av anleggsveier inn i områder med høy verdi for reindriften. (...) Når det gjelder trekk- og flyttleier vil tiltaket i første reke kunne komme i konflikt med trekkleia som går fra myrområdene ved Røvatnet og opp i dalen. Leder i reinbeitedistriktet, Per Thomas Kuhmunen, er også opptatt av at kraftutbygging i Røvassåga ikke må føre til at reinen presses ned gjennom dalen. Det vil i sin tur kunne føre til konflikter med rein på innmark, og at Saltfjellrein presses over grensen på Hestmann/Strandtindene reinbeitedistrikt i vest. Sammenblanding av reinflokkene er både svært arbeidskrevende og kostnadskrevende og er en belastning for dyrene.

NGK's kommentarer:

NGK beklager at Fylkesmannen i Nordland fraråder utbygging av Røvassåga kraftverk. NGK viser til sine kommentarer til Rana kommunes høringstillatelse vedrørende Reindrift,

Vannmiljø/minstevannføring og Naturforvaltningsmessige forhold/INON/Villmarkspregede områder. Dette fordi forholdene Fylkesmannen i Nordland påpeker er kommentert der.

Sametinget

(...) Røvassåga, Nedre Leiråga og Leirdalselva kraftverk har vi også befart og sendt uttalelse på et tidligere tidspunkt. Disse har vi ingen særskilte merknader til.

NGK's kommentarer: NGK har mottatt uttalelse etter befaring fra Sametinget i brev av 17.10.2012. Det er ikke funnet automatisk fredede samiske kulturminner. NGK vil forholde seg til øvrige forhold i nevnte brev.

Direktoratet for Mineralforvaltning

(...) regjeringen forventer at planleggingen synliggjør mineralressurser av nasjonal og regional betydning slik at disse kan ivaretas på en måte som ikke er til hinder for framtidig verdiskapning. Når det gjelder kraftutbyggingsprosjekter av mindre omfang erfarer vi at mineralske ressurser sjelden eller aldri vies oppmerksomhet. Konsekvensen blir etter vår mening mangelfull saksutredning. (...) Vi må be om at geologiske ressurser blir utredningstema også ved mindre kraftverksprosjekter og omtalt under punkt 3 i konsesjonssøknaden. Virkning for Miljø, Naturressurser og Samfunn. Se også Olje- og Energidepartementets Retningslinjer for små kraftverk. Tips, NGU kan ha gjort undersøkelse i området. I så fall finnes det data i NGUs ressursdatabaser. I motsatt fall bør søkeren innhente en enkel utredning fra en erfaren resursgeolog.

NGK's kommentarer:

NGK vil forholde seg til Direktoratet for mineralforvaltning sine kommentarer. Det er ikke registrert mineralressurser i NGUs ressursdatabase ved Røvassåga.

Statens Vegvesen

Våre interesser i sakene knytter seg til forhold som berører riks- eller fylkesveger. Med dette som utgangspunkt ønsker vi på generelt grunnlag å gjøre oppmerksom på at følgende forhold må avklares i den videre prosessen:

Avkjørselsforhold, nye avkjørsler eller endret bruk av eksisterende avkjørsler, må avklares i reguleringsplan eller omsøkes i egen søknad dersom det blir aktuelt med endret eller ny atkomst.

Byggegrenser langs riks- eller fylkesvegnettet må avklares i reguleringsplan eller det må søkes om dispensasjon fra veglovens byggegrense langs offentlig veg i egen søknad dersom det skal oppføres permanente installasjoner nærmere enn 50 m fra vegens midtlinje.

Kryssing og graving langs våre veger kun kan tillates etter søknad. Dette gjelder også om nærføring.

NGK's kommentarer:

NGK vil forholde seg til Statens Vegvesens kommentarer ved en konsesjon.

Naturvernforbundet i Rana og omegn

Naturvernforbundet i Rana og omegn går imot at konsesjon blir gitt til noen av de omsøkte småkraftverkene først og fremst fordi Rana kommune allerede har gitt svært mye av sin natur til store vannkraftutbygginger for å forsyne samfunnet med energi. (...) Men de gir en stor og uakseptabel reduksjon i kvaliteten av naturopplevelser som er lett tilgjengelige for befolkningen.

(...) Av de omsøkte kraftverkene peker Røvassåga og Blakkåga kraftverk seg ut som spesielt konfliktfylte grunnet umiddelbar nærhet til og innfallsport til Saltfjellet nasjonalpark med stort tap av INON samt teknisk «innringing» av nasjonalparken som konsekvens.

NGK's kommentarer:

NGK beklager at Naturvernforbundet i Rana og omegn går imot at det gis konsesjon til Røvassåga kraftverk spesielt. NGK mener i motsetning til Naturvernforbundet i Rana og omegn at det er et lite INON området som går tapt ved utbygging av Røvassåga, netto 1,13 km². Areal som endrer INON status er 3,16 km². Når det gjelder innfallsport til Saltfjellet nasjonalpark fungerer ikke Røvassdalen som dette i dag. Dette skyldes at all ferdsel må gå over gårdstunet til grunneierne i området. Dette gjør at folk vegrer seg for å benytte denne atkomsten til Saltfjellet. Atkomster via andre dalfører er bedre tilrettelagt og benyttes isteden. Se også kommentar til Rana kommunes høringsuttalelse.

Forum for natur og friluftsliv Nordland

FNF Nordland henstiller at det ikke gis konsesjon til Røvassåga kraftverk.

(...) Det er registrert to viktige naturtypelokaliteter i nærheten av området. Dette gjelder deltaet der Røvassåga renner sammen med Blakkåga og Svartisaåga, samt bekkekløfta som Røvassåga på utbyggingsstrekningen går i. Den første lokaliteten ligger nedstrøms kraftstasjonen med kun marginal konflikt med utbyggingen. Bekkekløften er vurdert å ha verdi C.

Høy luftfuktighet er avgjørende for å opprettholde den stedegne vegetasjonen. Som avbøtende tiltak foreslås en minstevannføring på 570 l/s, men det er vanskelig å bedømme hvor stor minstevannføringen må være dersom tiltaket skulle realiseres.

(...) Det er ikke gjort grundige registreringer av fugl, men elva er uaktuell som habitat for fossefall. (...) I tillegg stilles det spørsmål ved om en dags registrering er tilstrekkelig for å kartlegge det biologiske mangfoldet i området på en tilfredsstillende måte.

Det vil bli betydelige arealbeslag i forbindelse med rørgata og enkelte myrområder vil berøres.

FNF Nordland er kritiske til utbygging som vil medføre bortfall av INON innenfor Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, særlig tap av villmarkspregede områder til tross for relativt lite bortfall.

(...) Hele nedbørfeltet for det omsøkte området har en flott landskaps og inngrepsfri natur og at det omsøkte tiltaket vil redusere områdets verdi. (...) Konsekvensene for friluftsliv vurderes som små. FNF Nordland besitter heller ikke på nåværende tidspunkt med informasjon om allmenn ferdsel og friluftslivsaktiviteten i området.

NGK's kommentarer:

NGK beklager at FNF Nordland henstiller at det ikke gis konsesjon til Røvassåga kraftverk. Når det gjelder kommentarer om bortfall av INON og minstevannføring vises det til våre kommentarer til høringsuttalelser fra Naturvernforbundet i Rana og omegn og Rana kommune.

Arealer for rørgata vil bli tilbakeført med unntak av planlagt vei til inntak. Denne vil få standard som dagens vei til Storrøvatnet kraftverk. Se også kommentarer til Rana kommunes høringsuttalelse.

Rana Jeger- og Fiskeforening

Utbyggerne søker om konsesjon for å bygge kraftverk i de største vassdragene i Røvassdalen. (...) Ser en på den samla virkningen av en allerede utbygd Reingardsåga, og en påtenkt utbygging av Tverråga, så er så godt som alle dalens vannveier regulert og lagt inn i kraftproduksjon dersom det nå gis konsesjon for utbygging av søknadene Blakkåga og Røvassåga. Allerede her ligger det nokså tunge begrunnelser for ikke å forsterke den negative virkningen i en allerede sterkt utbygd kommune og i et dalføre hvor det ennå er noen elver som renner fritt.

NGK's kommentarer:

NGK beklager at Rana Jeger- og Fiskeforening er imot utbygging av Røvassåga kraftverk.

Norsk Grotteforbund:

Norsk Grotteforbud har ingen merknader til konsesjonssøknaden.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 50,4 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 3,0 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,1 %, og nedbørfeltet har en breandel på 0,3 %. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende sommerflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 570 og 69 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 74 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 4,4 m³/s og minste driftsvannføring 0,45 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 570 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 70 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 48 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende ca. 150 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 570 l/s om sommeren og 70 l/s om vinteren, vil dette gi en restvannføring på ca. 48 % av opprinnelig vannføring rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 80 dager i et middels vått år. I 174 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten

til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 115 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det er beregnet en brutto årlig produksjon på 15,6 GWh og en utbyggingspris på 3,43 kr/kWh. Eksisterende Storrøvatnet kraftverk vil ved en utbygging av Røvassåga kraftverk få redusert produksjon med om lag 1,6 GWh/år, slik at netto produksjonsøkning blir ca. 14 GWh.

Reindrift

Prosjektområdet ligger innenfor Saltfjellet reinbeitedistrikt. Distriktet strekker seg fra svenskegrensen i øst gjennom kommunene Saltdal, Rana, Beiarn, Bodø, Meløy og Gildeskål. Saltfjellet reinbeitedistrikt er Nordlands største distrikt både i areal (5835 km²), antall sidaer (7) og reintall (3500 dyr i vårflokk). Av totalt seks søknader om bygging av småkraftverk i Ranapakken er to småkraftverk, Røvassåga og Blakkåga kraftverk, planlagt innenfor beiteområdet til Saltfjellet reinbeitedistrikt.

I Rana kommunes rapport *Miljøfaglig vurdering av småkraftverk i Rana kommune* er temaet reindrift innenfor delområdet som omfatter tiltaksområdet til Røvassåga kraftverk vurdert til middels verdi og lavt konfliktpotensial. Rapporten vurderer eventuelle negative konsekvenser av mindre tekniske inngrep i lavereliggende deler av området til å være begrensede.

Fylkesmannen i Nordland uttaler at Røvassåga renner gjennom et dalføre som brukes av reindriften gjennom store deler av året. Området er spesielt viktig vinterstid da gode vinterbeiter er en minimumsfaktor i distriktet. Området beskrives som svært lite berørt hva gjelder tekniske inngrep, ferdsel og annen forstyrrende aktivitet. Dette gir beitero, og øker dermed verdien av området. Det kommer frem av reindriftskartet at det går en trekklei fra myrområdene ved Stor-Røvatnet og opp i Røvassdalen.

Nordland fylkeskommune forutsetter at tiltaket ikke vil medføre negative konsekvenser for reindrift i anleggsperioden og etter gjennomføring av tiltak. Fylkesmannen i Nordland er negativ til bygging av Røvassåga kraftverk, hovedsakelig av hensyn til reindrift. Forringelse av vinterbeite vil ifølge Fylkesmannen virke direkte negativt inn på distriktets produksjonspotensial. Reinbeitedistriktet har ikke uttalt seg til søknaden.

Søker uttaler at området som vil bli fysisk berørt av tekniske installasjoner som rørgate, inntak og kraftstasjon utgjør en marginal andel av reinbeitedistriktets totale areal, anslagsvis 2 km² av et område på nesten 6 000 km². De uttaler også at det i all hovedsak er liene høyt oppe i Røvassdalen som er viktige vinterstid, da de gir tidlig beitetilgang i februar og mars.

Fylkesmannen uttaler at tiltaket vil kunne komme i konflikt med trekkleia som går fra myrområdene ved Stor-Røvatnet og opp i dalen, og at en utbygging her vil kunne føre til at reinen trenges ned i dalen og ut på innmark, eller at reinen presses over grensen til Hestmann/Strandtindene reinbeitedistrikt i vest. Sammenblanding av reinflokkene er både svært arbeids- og kostnadskrevende, og samtidig en belastning for dyrene.

Søker er uenig i Fylkesmannens påstand om at omsøkt tiltak vil komme i direkte konflikt med nevnte trekklei i Røvassdalen. De viser til kartgrunnlag utarbeidet i samarbeid med representanter fra Saltfjellet reinbeitedistrikt som de mener illustrerer at trekkleien reelt sett ligger flere hundre meter lenger sør-øst for prosjektområdet.

Fylkesmannen anser det som uheldig med etablering av anleggsvei og tilrettelegging for ferdsel inn i et område av høy verdi for reindrifta. De uttaler at Saltfjellet reinbeitedistrikt innenfor sine områder allerede har svært høyt ferdselstrykk, spesielt innenfor østlige vinterbeiter i og omkring nasjonalparken. Søker uttaler at erfaring fra 10 års drift av Storrøvatnet kraftverk, som delvis omfatter samme elvestrekning som omsøkte Røvassåga kraftverk, tilsier at veien til inntaket og kraftverket ikke vil medføre økt bruk av området. Dette har sammenheng med at eksisterende vei opp til Storrøvatnet kraftverk går over gårdstunene til grunneierne i dalen, og at folk erfaringsvis kvier seg for å kjøre gjennom gårdstunene. Søker uttaler også at etablering av bom nedstrøms Storrøvatnet kraftverk vil kunne legge ytterligere begrensninger på bruken av området.

Fylkesmannen uttaler at en eventuell anleggsperiode vil virke forstyrrende på reinen i området. Søker erkjenner at en anleggsperiode vil medføre negative virkninger for reindrifta. De presiserer at de ønsker å videreføre dialogen med Saltfjellet reinbeitedistrikt ved en eventuell konsesjon, og at de er åpne for ytterligere avbøtende tiltak, som for eksempel å dekke kostnader til reinfør og transport av rein til andre områder, ved et eventuelt beitetap i anleggsperioden. De ønsker også å tilpasse anleggsperioden slik at reinen ikke forstyrres på vinterbeite.

NVE registrerer at det i dag går en trekklei fra myrområdene ved Stor-Røvatnet og opp i dalen. Vi merker oss at kraftstasjonen til eksisterende Storrøvatnet i dag befinner seg i samme område som planlagt kraftstasjon for omsøkte Røvassåga kraftverk, og kan ikke se at en ny kraftstasjon i dette området vil kunne oppfattes som et fremmedelement.

NVE deler ikke Fylkesmannens oppfatning av at en eventuell utbygging i særlig grad vil påvirke vinterbeite, ei heller virke direkte negativt inn på distriktets produksjonspotensiale. Vi registrerer at planområdet beskrives som lite berørt hva gjelder tekniske inngrep, ferdsel og annen forstyrrende aktivitet, men er likevel av den oppfatning at risikoen for økt menneskelig aktivitet i området etter en eventuell utbygging av Røvassåga kraftverk vil være liten. Kraftverket vil ikke være i drift store deler av vinteren, og dermed heller ikke generere økt aktivitet i denne perioden. Det foregår ikke friluftsliv av betydning i området, og vi kan ikke se at en adkomstvei i forbindelse med prosjektet vil åpne opp for økt friluftaktivitet dersom den blir stengt med bom og ikke brøytes når reinen befinner seg i området vinterstid.

NVE mener at det bør vises forsiktighet ved å gi konsesjoner til kraftverk som berører viktige reindriftsinteresser. Vi er likevel av den oppfatning at konsekvensene av en eventuell utbygging av Røvassåga kraftverk vil være akseptable for reindriftsinteressene i området gitt avbøtende tiltak i anleggsperioden. NVE forutsetter at det settes krav om at anleggsarbeidet ved en eventuell konsesjon skal planlegges i samråd med reinbeitedistriktet, og at tidspunkt for anleggsarbeid må tilpasses reinens bruk av området.

Konsekvenser for reindrift har ikke vært avgjørende for NVEs vedtak i denne saken, men vært med i den samlede vurderingen av positive og negative virkninger for allmenne og private interesser.

Landskap

Prosjektområdet til Røvassåga kraftverk faller inn under landskapsregion 33.6 *Innlandsbygdene i Nordland*, underregion *Indre Rana*. I landskapskartleggingen for Nordland (2014) karakteriseres dette

som et åpent dallandskap med infrastruktur og jordbrukspreg. I Nordland er det 41 områder med denne karakteristikken. Landskapsområdet er gitt verdi 3 (middels verdi) i forhold til representativitet og sjeldenhet.

I Rana kommunes småkraftrapport faller prosjektområdet til Røvassåga kraftverk inn under delområde 19 (*øvre*) Røvassåga med samlet verdivurdering liten/middels verdi. Størst konflikt er knyttet til temaet landskap. Delfeltet er beskrevet som uten tekniske inngrep, bortsett fra eksisterende vannkraftverk med tilhørende vei og inntaksdam. Fravær av tekniske inngrep innenfor størstedelen av feltet kombinert med en uttrykksfull hovedelv gjennom dalføret, er beskrevet som de viktigste landskapselementene innenfor delfeltet. Tiltak lenger opp i vassdraget vil ifølge rapporten svekke de mest betydningsfulle kvalitetene i delfeltet.

Rana kommune og FNF uttaler at Røvassåga har stor betydning for landskapsbildet, og at en utbygging som omsøkt vil redusere landskapsverdien i området. Nordland fylkeskommune ber om at høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utforming av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur ved en eventuell konsesjon. Dersom det blir gitt konsesjon ber Rana kommune om at omsøkte 600 m lang adkomstvei fra eksisterende traktorvei og opp mot inntaket fjernes etter ferdigstillelse.

NVE merker seg at flere høringsparter mener at Røvassåga har stor betydning for landskapet i dalføret. Vi deler høringspartenes oppfatning av elven som markert landskapselement. Elven renner imidlertid relativt nedskjært i terrenget gjennom dalsider med skog, og er i liten grad eksponert mot hoveddalen og fylkesveien. Vi merker oss også at om lag halvparten av omsøkt strekning allerede er bygget ut og utnyttet i Storrøvatnet kraftverk.

NVE vurderer det slik at de tekniske inngrepene forbundet med etablering av dam og inntak vil være relativt små og lite synlige i landskapet. Dammen vil ligge skjermet av elvekløfta. Rørgate og anleggsvei vil i stor grad ligge skjermet av omkringliggende skog. Kraftstasjonen vil ligge rett ovenfor eksisterende kraftstasjon til Storrøvatnet kraftverk, og vil ikke fremstå som et nytt fremmedelement i dette området. Eksisterende bro over elven skal erstattes og oppgraderes, men vil heller ikke representere et nytt teknisk inngrep.

Konsekvenser for temaet landskap har ikke vært avgjørende for NVEs vedtak i denne saken, men har vært med i den samlede vurderingen av positive og negative virkninger for allmenne interesser.

Friluftsliv, urørthet og verneinteresser

Planområdet til Røvassåga kraftverk er i friluftslivskartleggingen for Rana kommune registrert som noe brukt innfartsområde til nasjonalparken i vinterhalvåret. Bruksfrekvensen beskrives som lav.

FNF vurderer konsekvensene for friluftsliv ved en eventuell utbygging som små, og sitter ikke på informasjon om allmenn ferdsel og friluftaktivitet i området. Av de omsøkte prosjektene i Ranapakken trekker Naturvernforbundet i Rana og omegn frem Røvassåga og Blakkåga kraftverk som spesielt konfliktfylte grunnet umiddelbar nærhet og innfallsport til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark med tap av INON inn i nasjonalparken som konsekvens. Også Rana kommune legger vekt på at prosjektet vil berøre INON inn mot nasjonalparken. De mener også at søknaden er mangelfull hva angår verdivurderinger knyttet til prosjektets nærhet til nasjonalparken.

Søker uttaler at det i tiden før opprettelsen av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark har vært drevet skogsdrift i de øvre delene av Røvassdalen som nå er inkludert i nasjonalparken. Ved opprettelsen av nasjonalparken mistet grunneierne store deler av eiendommene sine, noe som øker den kommersielle

verdien av resterende, utenforliggende deler. De er uenige i påstanden om at Røvassdalen fungerer som innfallsport til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. De hevder at all ferdsel inn i området i dag går over gårdstunet til grunneierne i området, noe som igjen medfører at folk vegrer seg for å benytte denne atkomsten inn i nasjonalparken. De uttaler at andre dalfører er bedre tilrettelagt og dermed også har større bruksverdi og frekvens.

I henhold til brev fra Olje- og energidepartementet datert 11.05.2015 skal begrepet '*inngrepsfrie naturområder*' (INON) utvikles som verktøy i arealpolitikken. I reviderte forskrifter om konsekvensutredninger som ble vedtatt av KLD og KMD den 19. desember 2014 er dette begrepet erstattet med kriteriet "*store sammenhengende naturområder med urørt preg*". NVE vil nå forholde seg til dette kriteriet i vurderingen av konsesjonsspørsmålet.

NVE merker seg at området som omfattes av Røvassåga kraftverk er preget av menneskelig aktivitet i nedre og midtre deler. Om lag 1 km nedstrøms planlagt kraftstasjon er det i dag spredt bebyggelse, og deler av omsøkt elvestrekning er allerede utnyttet i Storrøvatnet kraftverk. Kraftstasjonen til omsøkte Røvassåga kraftverk er planlagt rett oppstrøms eksisterende kraftstasjon, og vil ikke fremstå som et fremmedelement i dette området. I tilknytning til eksisterende kraftverk er det bygget en skogsbilvei langs sørsiden av Røvassåga og opp til kote 110. De øvre delene av influensområdet har i dag ingen tekniske inngrep.

NVE merker seg at både Røvassåga og Blakkåga kraftverk i nabodalen er omsøkt med inntak rett nedstrøms grensen til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Ingen av de omsøkte utbyggingene vil imidlertid medføre inngrep innenfor nasjonalparkens grenser. Det er vår vurdering at de områdene med størst verneverdi allerede er omfattet av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, og at verken Røvassåga eller Blakkåga kraftverk vil ha direkte innvirkning på verneinteressene i området. Det er også NVEs oppfatning at det ikke er knyttet særlige friluftsliv- eller andre brukerinteresser til området, og at andre innfallsporter til nasjonalparken i området, blant annet Svartisdalen, både er bedre tilrettelagt og har større bruksfrekvens.

NVE mener at prosjektområdet sett under ett ikke kan karakteriseres som viktig for opplevelsen av det store, sammenhengende naturområdet med urørt preg som omfattes av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ovenfor tiltaksområdet. Vi legger også vekt på tidligere inngrep i forbindelse med etableringen av Storrøvatnet kraftverk i samme elv.

Konsekvenser for friluftsliv, verneinteresser og store sammenhengende naturområder med urørt preg har ikke vært avgjørende for vedtaket i denne saken, men vært med i den samlede vurderingen av positive og negative virkninger for allmenne og private interesser.

Naturmangfold

Naturtyper

En eventuell utbygging av Røvassåga kraftverk vil berøre en bekkekløft av lokal verdi (C). Det er også avgrenset en lokalitet med elvedelta med nasjonal verdi (A) i området hvor Røvassåga, Blakkåga og Svartisaåga møtes. I motsetning til de andre to elvene, vurderes ikke Røvassåga å ha særlig innvirkning på sedimenteringen i deltaområdet – ei heller vurderes omsøkt tiltak å ha noen innvirkning på verdiene knyttet til naturtypen.

Bekkekløft og bergvegg

Bekkekløfter finnes der hvor bekker eller mindre elver skjærer seg ned i bratte lisider, og omfatter alt fra dype juv til mindre sprekkedaler. Bekkekløfter er en av våre mest varierte og dramatiske naturtyper med konstant høy luftfuktighet. Trange daler og gjel har lite direkte solinnstråling og miljøet blir mer fuktig enn i området rundt. Vannføringen gjennom bekkekløfta er viktig for fuktigheten i kløfta, spesielt i områder hvor elven går i fosser eller stryk hvor vann vil sprute over vegetasjon i kantsonen. Spesielt viktig er områder hvor utglidninger og ras er vanlig, siden disse skaper et dynamisk miljø som gir grunnlag for variert artsmangfold. De store vekslingene i naturforhold gir et høyt artsmangfold og stort innslag av rødlistearter innenfor naturtypen. Truslene mot naturtypen er inngrep som gjør det lysere og tørrere i kløfta.

Norge har et internasjonalt ansvar for bekkekløfter, og forvaltningen skal være spesielt oppmerksom på den rødlistede naturtypen kontinentale skogsbekkekløfter.

Det er registrert to bekkekløfter innenfor influensområdene til de omsøkte prosjektene i Ranapakken. I tillegg til bekkekløfta i Røvassåga er det også registrert en bekkekløft i Blakkåga (C).

På berørt elvestrekning renner Røvassåga gjennom en forekomst av naturtypen bekkekløft og bergvegg med lokal verdi (C). Kløfta er relativt stor i utstrekning, men berggrunnen beskrives som basefattig. Elven renner i stryk og fossefall gjennom kløfta. Flere steder dannes det fosserøyk, noe som også påvirker miljøet langs elven. Det er likevel ikke utviklet fosseenger, trolig fordi fossesprøytonene er for voldsomme til at det kan dannes artsrike mosesamfunn på berg. Det er imidlertid gjort funn av den rødlistede lavarten gubbeskjegg (NT) på enkelte eldre trær som er bevart på utilgjengelige steder langs elven. Denne er tilknyttet eldre trær, og ikke direkte til miljøet i elven. De biologiske verdiene tilknyttet bekkekløfta anses som ordinære, og den negative virkningen av tiltaket vurderes derfor til liten/middels negativt.

NVE merker seg at redusert vannføring på omsøkt elvestrekning i Røvassåga vil påvirke fuktighetskrevende arter og vegetasjon nært knyttet til bekkekløfta. Vi merker oss likevel at det ikke er registrert biologiske verdier av betydning tilknyttet disse miljøene, og vurderer det slik at slipp av minstevannføring til en viss grad vil bidra til å opprettholde kløfta som leveområde for fuktighetskrevende arter.

Arter

Det er registrert gaupe (VU) i nærheten av influensområdet til Røvassåga kraftverk. Trolig bruker også jerv (EN) influensområdet jevnlig. Gubbeskjegg (NT) er registrert på enkelte gamle trær på utilgjengelige steder langs bekkekløfta. Biologen som har undersøkt influensområdet uttaler at det er et visst potensiale for flere rødlistede lavarter på gamle grantrær, men at skogsdrift har resultert i få gjenværende gamle trær. Derutover vurderes skogen som relativt triviell og artsfattig, og det er kun registrert svært trivielle arter i kantsonene langs elven. Potensialet for rødlistede moser vurderes som lite til moderat.

Fylkeskommunen ber om at det dokumenteres at tiltaket ikke vil få negative konsekvenser for rødlistede arter. NVE merker seg at den rødlistede lavarten gubbeskjegg (NT) er registrert på gamle trær innenfor influensområdet, men at forekomstene kun er registrert på enkelte eldre trær som står utilgjengelig til langs bekkekløfta. Vi kan ikke se at disse vil bli berørt av planlagte arealinngrep. Det forventes heller ikke at en utbygging vil ha særlige negative konsekvenser for gaupe og jerv.

Hensynet til naturtyper, sårbare og truede arter har ikke blitt ilagt betydelig vekt i konsesjonsspørsmålet i denne saken, men har vært med i den samlede vurderingen av fordeler og ulemper for allmenne interesser.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknadene i Ranapakken legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

FNF stiller spørsmålstegn ved om kartleggingen av det biologiske mangfoldet i influensområdet til Røvassåga kraftverk, spesielt fuglefaunaen, er tilfredsstillende. Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger for de berørte områdene som omfattes av Ranapakken er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknadene, miljørapportene, høringsuttalelser samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet for tiltakene som omfattes av Ranapakken. Samlet sett mener NVE at sakenes kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet til at det kan fattes vedtak i sakene, jamfør naturmangfoldloven § 8.

Alle de omsøkte småkraftverkene vil berøre naturtypen elveløp som er rødlistet som *nær truet*. I tillegg vil prosjektene i Ranapakken kunne berøre 4 naturtypelokaliteter regnet som viktige etter DNS håndbok 13:

Kraftverk	Naturtype	Verdi
Røvassåga	Bekkekløft og bergvegg	C
Rausandaksla	Fossesprøytsone	B
Rausandaksla	Naturbeitemark	B
Blakkåga	Bekkekløft og bergvegg	C

I Ranapakken er følgende rødlistearter registrert innenfor influensområdene til kraftverkene:

Kraftverk	Art	Rødlistekategori
Røvassåga	Gubbeskjegg	NT
Røvassåga	Gaupe	VU
Røvassåga	Jerv	EN
Rausandaksla	Jaktfalk	NT
Rausandaksla	Gaupe	VU
Rausandaksla	Jerv	EN
Bordvedåga	Strandsnipe	VU
Bordvedåga	Jerv	EN
Bordvedåga	Gaupe	VU
Bordvedåga	Fiskemåke	NT

Bordvedåga	Hønschauk	NT
Bordvedåga	Stær	NT
Blakkåga	Gubbeskjegg	NT
Blakkåga	Jerv	EN
Blakkåga	Gaupe	VU
Blakkåga	Oter	VU
Nedre Leiråga	Strandsnipe	NT
Nedre Leiråga	Gaupe	VU
Nedre Leiråga	Jerv	EN
Leirdalselva	Gaupe	VU
Leirdalselva	Jerv	EN

For påviste naturtyper og rødlistearter viser vi til tabellene ovenfor. Tiltakenes virkning på hver enkelt forekomst er diskutert i kapitlene *Naturtyper* og *Arter* i hvert enkelt vedtak. NVE mener at påvirkningen på naturtyper og rødlistearter vil være akseptabel, gitt de avbøtende tiltak og tilpasningene som er gjort i de prosjektene som får konsesjon. Etter NVEs mening vil tiltakene som omfattes av Bordvedåga, Røvassåga, Blakkåga, Leirdalselva og Nedre Leiråga kraftverk ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt avbøtende tiltak. En realisering av omsøkte planer for Rausandaksla kraftverk vil etter NVEs mening derimot i større grad kunne være i konflikt med naturmangfoldloven §§ 4 og 5, om enn ikke på en slik måte at dette alene tilsier at søknaden skal avslås.

NVE har også vurdert sakene i Ranapakken sin påvirkning på viktige naturtyper og rødlistede arter opp mot eksisterende påvirkninger i regionen. Den samlede belastningen på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålene, men tillegges vekt i den samlede vurderingen av fordeler og ulemper for allmenne interesser.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltakene kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utforming av tiltakene vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Vannkraft i Rana kommune

Rana kommune uttaler at Rana og Nordland for øvrig har et stort kraftoverskudd, og at de omsøkte småkraftprosjektene i Ranapakken ikke er nødvendige for å dekke lokale eller regionale behov for

fornybar energi. Kommunen erkjenner likevel at økt produksjon av fornybar energi er positivt og i tråd med regional og nasjonale mål for å øke fornybarandelen.

NVE har laget en oversikt over vannkraftpotensialet i Rana kommune. Oversikten gir et inntrykk av utbygd og resterende vannkraftpotensial i Rana.

Det er per tidspunkt utbygd i overkant av 2,9 TWh vannkraft i Rana kommune. De fire største vannkraftverkene i kommunen (Rana, Langvatn, Sjøna og Fagervollan kraftverk) produserer 95 % av dette. Rana kraftverk er den største utbyggingen og står alene for om lag 75 % av kommunes totale produksjon. Rana kraftverk får imidlertid også overført vann fra nabokommunene, og deler av det utnyttede vannpotensialet hentes dermed utenfra. Resterende 5 % produseres i dag av 23 små kraftverk.

I tillegg til de utbygde vannkraftverkene har NVE gitt tillatelse til ytterligere 4 småkraftverk med total produksjon på ca. 55 GWh. NVE har per tidspunkt 15 søknader (331 GWh) om bygging av vannkraftverk inne til behandling, hvorav seks behandles samlet i Ranapakken, og ytterligere to søknader om bygging av Gubbeltåga og Sølvbekken kraftverk blir avgjort samtidig. Det resterende vannkraftpotensialet i Rana kommune er beregnet til 337 GWh. NVE har tidligere gitt 4 avslag til småkraftprosjekter i Rana kommune.

Småkraftsøknadene i Ranapakken ligger i et større område som er sterkt berørt av vannkraftutbygging. Østsiden av Ranfjorden og videre nordover er gjennomregulert med utbygginger i Ranelva og overføring fra Plura vassdraget på fjellet. På sørsiden av Ranfjorden ligger Ågskar kraftverk. Det er nylig gitt konsesjon til Skamdal kraftverk i samme elv. Rett nord for tettstedet Storforshei er det enten bygget, gitt tillatelse eller konsesjonsfritak til flere mindre vannkraftverk. Videre oppover i Dunderlandsdalen ligger Strandjordselva kraftverk, og Ørtfjell kraftverk er under bygging. På vestsiden av Røvassdalen ligger Reingardsåga kraftverk, og videre innover i Blakkådalen er det nylig gitt konsesjon til Tverråga kraftverk. Ved Langvatnets nordvestlige side er nedre deler av Ravnåga utnyttet i Ravnåga kraftverk. På vestsiden av Langvatnet ligger Sneffjellå kraftverk som ble idriftsatt i 2014. I området mellom Snøfjellet og Melfjordbotn ligger Fagervollan kraftverk og Sjøna kraftverk. Det er nylig gitt konsesjon til Farmannåga kraftverk på sørsiden av Sørfjorden. I tillegg ligger det flere søknader om bygging av små og store vannkraftverk i Rana kommune inne til behandling hos NVE.

NVE mener at mengden av vannkraftpotensialet som er utnyttet i Rana kommune er høyt. Her må det likevel tas med i betraktning at Nord-Norges største kraftverk målt i produksjon ligger i kommunen. Restpotensialet målt i prosent vil derfor nødvendigvis bli lavt, til tross for at det fortsatt kan være flere gode prosjekter igjen. I tillegg må det tas med i betraktning at Rana kommune er landets fjerde største kommune i utstrekning, og med stort fjellareal som gir mye fall.

Eksisterende utbygginger medfører likevel ulemper for private og allmenne interesser som i hovedsak vil berøre lokalsamfunnet i kommunen. Nye konsesjonssøknader medfører press på gjenværende urørte vassdrag. Det kan tenkes at det er teoretisk mulig å sette en grense for når vannkraftpotensialet er tilstrekkelig utnyttet, og hvor mange vassdrag som bør bevares som urørte i en kommune. Flere høringsparter i Ranapakken uttaler at det er svært mye utbygd vannkraft i kommunen. Det er etter NVEs syn likevel vanskelig å sette en kritisk grense for når nok av det samlede vannkraftpotensialet er utbygd.

Det er bred politisk enighet om økt utbygging av fornybar energi i Norge. NVE vurderer fordelene opp mot ulemper for private og allmenne interesser i hver enkelt sak om vannkraftutbygging. Samlet belastning blir vurdert for ulike tema som er fellesnevner for flere saker i pakkebehandlingen. Sentrale

tema for samlet belastning i Ranapakken har vært naturmangfold, landskap og reindrift. Selv om det blir gitt konsesjon til et prosjekt, setter NVE ofte vilkår og krav om avbøtende tiltak som er strengere enn det konsesjonssøknaden la opp til. Dette gjøres for at ulempene som tiltaket medfører skal være akseptable målt opp mot de fordelene tiltaket medfører. Tiltaket kan bygges gitt at vilkårene og de avbøtende tiltak som NVE setter gjennomføres. Til tross for at det er mye utbygd vannkraft i kommunen, mener NVE at det vil være den konkrete vurderingen av fordeler og ulemper i hver enkelt sak, i tillegg til en vurdering av samlet belastning for sentrale tema, som vil avgjøre om nye tiltak skal få konsesjon eller avslag.

Samlet belastning

NVE har hatt en samlet behandling av de seks søknadene om bygging av småkraftverk i Rana kommune. Mye av grunnen til dette er for å avdekke ev. samlede virkninger av utbyggingene som ikke kommer frem, eller som blir mindre fremtredende dersom den enkelte sak vurderes for seg. NVE ønsker ikke bare å benytte samlet belastning-tilnærmingen knyttet opp mot biomangfold, men også andre sentrale deltemaer. Under enkelte deltema har NVE gjort en vurdering av samlet belastning i tillegg til vurderinger i hver enkelt sak. På denne måten mener vi at ev. samlet belastning kan avdekkes bedre enn dersom hver sak behandles for seg.

Landskap

Prosjektene i Ranapakken ligger i hovedsak innenfor landskapsregion 33.6 *Innlandsbygdene i Nordland*, underregion *Indre Rana*. De følgende beskrivelsene av regionen er hentet fra Nasjonalt referansesystem for landskap¹.

Regionen omfatter de store, U-formede dalførene i indre deler av Nordland. Karakteristisk er skogdominerte dallandskap med klart markerte landskapsrom. Jordbruksmark, vannflater, og myr i høyereliggende områder gir åpne lysninger, utsyn og variasjon i de ellers skogdekte dalene. Dalbunnene er ofte småkuperte og uoversiktlige. Nedre dalavsnitt har mektige hav- og breelvavsetninger. Dalførene i regionen grenser mot store snøsmeltingsområder, og elvene her har stor vannføring gjennom hele året. Vassdragene utgjør viktige og ofte iøyenfallende elementer i mange landskapsområder, men utformingene varierer fra hurtige stryk til dype og sakterennende løp og lengst ned som meanderinger over brede elvesletter. Flere steder har elven gravd ut dype juv, og dalbunnen kan ha betydelig V-form. Større elver følges gjerne av vei og er ofte godt synlige. Her er også store og kjente dalfosser. De fleste vassdragene er berørt av kraftutbygging, men det finnes også elver som er varig vernet.

I øvre del av Røvassdalen er både **Røvassåga kraftverk** og **Blakkåga kraftverk** omsøkt. Svartisåga, Blakkåga og Røvassåga munner alle ut i dalen, og renner sammen i Røvassåga som munner ut i Langvassåga like øst for Langvatnet. Svartisåga er ikke berørt av vannkraftutbygging, men Tverråga kraftverk i Tverråga som renner inn i Svartisåga fra nord, fikk konsesjon i 2014. Fv 354 følger østsiden av Røvassåga oppover i dalføret, og krysser Røvassåga og Blakkåga rett oppstrøms samløpet mellom Blakkåga og Røvassåga. Øverste deler av dalføret ligger innenfor Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

I Rana kommunes 'Miljøfaglig vurdering av småkraftverk i Rana kommune' faller prosjektområdet til Røvassåga kraftverk inn under delområde 19 *Røvassåga (øvre del)* med samlet verdivurdering

¹ Puschmann, O. 2005 – Nasjonalt referansesystem for landskap. Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner. NIJOS-rapport 10/2005.

liten/middels, og stor/middels verdi for temaet landskap. Fravær av tekniske inngrep innenfor størstedelen av feltet kombinert med en uttrykksfull hovedelv gjennom dalføret er beskrevet som de viktigste landskapselementene innenfor delfeltet. Tiltak lenger oppe i vassdraget vil ifølge rapporten svekke de mest betydningsfulle kvalitetene i delfeltet. Blakkåga er ikke vurdert i kommunens miljøfaglige vurdering.

Røvassåga renner raskt i stryk og mindre fosser på omsøkt strekning. Om lag halvparten av omsøkt strekning er allerede bygget ut og utnyttet i eksisterende Storrøvatnet kraftverk. Blakkåga har et jevnt fall på utbygningstrekingen med innslag av enkelte strykstrekinger, men ingen større fossefall. Elva er blakket av de store mengdene med sedimenter som finnes i smeltevannet fra isbreene i nedbørfeltet. Begge elver renner nedskjært i terrenget gjennom dalsider med granskog og er i liten grad eksponert mot hoveddalen og Fv354. Inntaksmagasinet og dam vil for begge prosjekter kun være synlig i svært begrensede landskapsrom. Blakkåga er planlagt bygget veiløst frem til inntaket og med tunell, men med permanent adkomstvei frem til kraftstasjonen og 25 m lang bro over elven. Broen vil kun være synlig fra eksisterende bro (Fv 354) over Blakkåga. Røvassåga kraftverk er omsøkt med nedgravd rørgatetrasé og permanent vei helt frem til inntaket. Eksisterende bro over elven skal erstattes. Det er NVEs oppfatning at vannstrengene i begge disse prosjektene er lite synlige fra omkringliggende områder, at de visuelle virkningene av de tekniske installasjonene i stor grad vil skjules av vegetasjonen rundt, og dermed ikke redusere den helhetlige landskapsopplevelsen av området.

Ved Langvatnets nordvestlige del er det omsøkt tre småkraftverk: **Bordvedåga kraftverk** i Bordvedåga, **Leirdalselva kraftverk** og **Nedre Leiråga kraftverk** i Leirdalselva og Leiråga. I *‘Miljøfaglig vurdering av småkraftverk i Rana kommune’* faller området inn under delområde 7 *Trolldalen og Leirdalen* med stor til middels verdi for landskap. Glomågas løp gjennom de mektige elveavsetningene ved Glomådeltaet beskrives som visuelt dominerende i landskapet. Trolldalen skjærer seg skarpt inn i fjellsiden og åpner for et skogkledd U-formet dalføre med Trolldalselva sentralt i rommet. I noe mindre grad beskrives også Leiråga som tydelig eksponert innenfor delfeltet. Leiråga går i fosser og stryk ned mot Glomåga rett ovenfor deltaområdet, og beskrives som et iøynefallende element i landskapet over hele strekingen fra Melfjellet og ned til utløpet. Også Bordvedåga renner eksponert over blankskurt berg, og beskrives som et blikkfang for bilister og beboere langs nedre del av Ravnåga. Melfjordveien skjærer gjennom delfeltet, som ellers beskrives som med få tekniske inngrep. Øvre Leiråga kraftverk, som delvis sammenfaller med nå omsøkte Leirdalselva kraftverk, fikk konsesjon i 2008.

Leirdalselva kraftverk er planlagt med inntak i Leirdalselva og utløp i Leiråga om lag 1300 m etter samløpet mellom Leirdalselva og Leiråga. Planområdet består hovedsakelig av bart fjell og lite løsmassedekke, og det er god innsikt til berørt elvestrekning og planområdet forøvrig både fra Melfjordveien og fra dalen. Nærområdene rundt tiltaket er registrert som et viktig friluftsområde.

Store deler av den omsøkte vannveien til Leirdalselva kraftverk sammenfaller med vannveien til konsesjonsgitte Øvre Leiråga kraftverk, og vil således ikke medføre ekstra negative konsekvenser for landskapet. Øvre Leiråga kraftverk ble imidlertid opprinnelig omsøkt med en overføring av Leirdalselva. Overføringen ble avslått av NVE av hensyn til landskap og friluftsliv. Utbyggingen av Øvre Leiråga kraftverk vil medføre vesentlig redusert vannføring i Leiråga, men elven vil likevel opprettholdes som landskapselement, mye på grunn av restvannføring fra Leirdalselva. Ved en utbygging av Leirdalselva kraftverk vil både Leirdalselva og Leiråga få redusert vannføring, og dermed bli mindre synlige i landskapsbildet, både sett fra Melfjordveien og fra dalen. På grunn av det

åpne landskapet og manglende løsmassedekke vil også de tekniske inngrepene forbundet med etablering av inntak og rørgate medføre store og varige sår i landskapet.

Om lag 500 m nedstrøms felles kraftstasjon for konsesjonsgitte Øvre Leiråga kraftverk og omsøkte Leirdalselva kraftverk, er Nedre Leiråga kraftverk omsøkt med hele vannveien i tunell og kraftstasjonen delvis plassert inne i tunellforskjæringen, slik at terrenginngrepene vil bli begrensede. Dam og inntak vil ligge delvis skjult i terrenget og skjermet av vegetasjon. En 80 m lang avstikker fra Melfjordveien og frem til kraftstasjonen vil utgjøre det største, varige terrenginngrepet. Fra planlagte inntak renner elven relativt rolig før fallet øker i nedre del av utbygningsstrekningen. Omkringliggende landskap domineres av bart fjell, fattig myr og fattig skog. Ved planlagt inntak er det etablert en brøytestasjon og en større oppstillingsplass. Melfjordveien følger elvens vestsida i en avstand på om lag 10-45 meter, men elva er kun stedvis synlig fra veien. Det er særlig i nedre del av tiltaksområdet, hvor veien krysser elva rett oppstrøms planlagt utløp fra kraftstasjonen, at redusert vannføring i elven vil være synlig fra veien. Området er imidlertid lite benyttet til friluftsliv, og vil kun oppleves av forbipasserende biler.

Om lag 3 km i luftlinje sørøst for kraftstasjonsområdet til Nedre Leiråga kraftverk, ligger tiltaksområdet til Bordvedåga kraftverk med utløp rett oppstrøms innsjøen Aven og grensen til Glomådeltaet landskapsvernområde. Bordvedåga kraftverk er planlagt med tunell på store deler av vannveien, og vil medføre begrensede inngrep i landskapet. I nedre del av tiltaksområdet vil tunellpåkutt, rørgate og kraftstasjon i stor grad ligge skjult av vegetasjonen. Inntak og overføring er planlagt i snaufjellet i et område som er lite brukt i friluftlivssammenheng, og vil ikke være synlige fra dalen. Tekniske installasjoner i snaufjellet vil likevel kreve god landskapstilpasning. Inntaket er planlagt bygget veiløst, men det skal etableres en 750 m lang adkomstvei fra gården Bordvedaven og frem til kraftstasjonen. Veien vil hovedsakelig gå gjennom skog med noe myr, og ikke være særlig synlig i terrenget. Elven renner over blankskurt berg over en relativt lang strekning og er stedvis synlig fra Langvassveien på nordsiden av Langvatnet, men likevel ikke i en slik grad at den danner et sentralt blikkfang.

På nordsiden av Langvatnet er en 2 km lang strekning i Ravnåga/Stillelva planlagt utnyttet i **Rausandaksla kraftverk**. I Rana kommunes '*Miljøfaglig vurdering av småkraftverk i Rana kommune*' er delfelt 9 *Ravnåga og Stillelva* gitt middels til stor verdi for temaet landskap. En vekslende topografi, elvenes tidvis dype nedskjæringer og frodige løvskogpartier skaper variasjon i landskapet innenfor delfeltet. Stedvis er karstifiseringen så omfattende at mindre bekker forsvinner under jorden. Nordover fra Rausandaksla går det en sti langs elva opp til planlagt inntak. Sau beiter i området. Ved planlagt kraftstasjonsområde kommer det ned en vei fra gården Rausandaksla som krysser elven, men området har ingen større tekniske inngrep, og oppleves i stor grad som urørt. På omsøkt utbyggingsstrekning beskrives elven som dominerende i landskapet. En utbygging her vil redusere opplevelsesverdien av elven, spesielt den estetiske verdien av Forsliforsen og Janesforsen. Kraftverket er planlagt med tunell i øvre del. De største terrenginngrepene vil være knyttet til etablering av dam og nedgravd rørgate gjennom et relativt åpent landskap i nedre del.

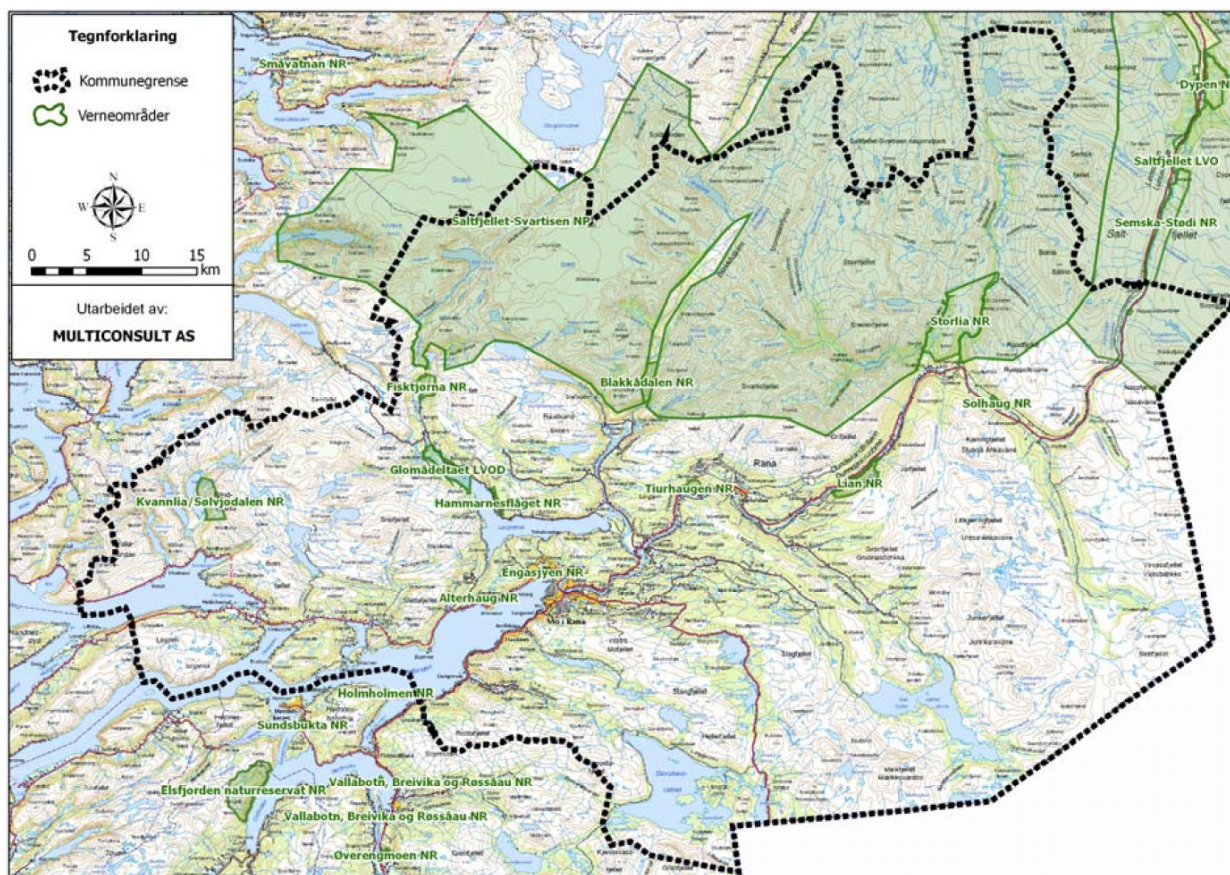
Nordland fylkeskommune har utarbeidet '*Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*'. Delområde *Ranfjorden* består av tre underregioner med fjordlandskap: *Sør-Helgelandskysten*, *Midt-Helgelandskysten* og *Ranfjorden*. Alle prosjektene i Ranapakken befinner seg innenfor underregion *Ranfjorden*, som er gitt liten verdi for temaet fjordlandskap.

Innenfor delområde *Ranfjorden* er det gitt stor verdi til tre landskapsområder: Saltfjellet-Svartisen landskapsvernområde, Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, samt Oksskolten. Betydelige deler av

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og Saltfjellet landskapsvernområde ligger i Rana kommune, mens Oksskolten ligger i Hemnes kommune. Røvassåga og Blakkåga kraftverk i Ranapakken er omsøkt med inntak tett opp mot grensen til Saltfjellet/Svartisen nasjonalpark, men vil ikke berøre området innenfor vernegrensen.

Det finnes åtte prioriterte fosser i delområde *Ranffjorden*, hvorav tre ligger i Rana kommune. Bredekforsen ligger innenfor Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, og er dermed vernet for utbygging. Dunderforsen ligger i Grønnfjellåga om lag 20 km øst for Røssvoll. Den prioriterte fossen inngikk i NVEs konsesjonsbehandling av Grønnfjellåga kraftverk som fikk avslag i 2008, blant annet av hensyn til fosselandskap. Nedre deler av Grønnfjellåga er nå omsøkt utnyttet i Rabben kraftverk. En utbygging som omsøkt vil ikke berøre Dunderforsen. Sprutforsen ligger øverst i elven Plura, som i dag overføres til Akersvatnet for utnyttelse i Rana kraftverk. Fossen er i dag sterkt berørt av overføringen. 02.05.2013 vedtok NVE at det skal gjennomføres en revisjon av vilkårene for konsesjon til regulering av Bjerka-Plura vassdragene, herunder vurderinger rundt krav om minstevannføring. De resterende fem prioriterte fossene ligger i Vefsn, Nesna og Leirfjord kommune. Ingen av de prioriterte fossene i Rana vil bli berørt av omsøkte småkraftverk i Ranapakken.

Til tross for at store deler av vannressursene i Rana kommune er utnyttet til kraftproduksjon, er også en ikke uvesentlig del av kommunens areal med tilhørende elvestrekninger vernet gjennom Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Nasjonalparken dekker et areal på 2102 km² i kommunene Beiarn, Meløy, Rødøy, Saltdal og Bodø utover Rana. I tilknytning til nasjonalparken er det også etablert et landskapsvernområde. Ifølge '*Miljøfaglig vurdering av småkraftverk i Rana kommune*' er de nasjonalt verdifulle landskapskvalitetene i kommunen tilknyttet kontrastene mellom fjordflate, den bratte, frodige fjordlien, høyfjell, brefall og breflater, og i stor grad ivaretatt gjennom nasjonalparkvernet.

Figur 1. Områder som er vernet i medhold av Naturvernloven. Figuren er hentet fra 'Miljøfaglig vurdering av småkraftverk i Rana kommune'.

Terrenginngrepene forbundet med etablering av småkraftverkene i Ranapakken vil variere mellom prosjektene. Fire av seks prosjekter er omsøkt med tunell på hele eller deler av vannveien. Blakkåga og Nedre Leiråga er omsøkt med tunell på hele strekningen. Det største terrenginngrepene forbundet med Nedre Leiråga kraftverk er etablering av inntak og en kort veistrekning frem til kraftstasjonsområdet, men selv disse inngrepene vil være relativt begrensede. Blakkåga er planlagt med permanent vei fra Fv 354 og bygging av en 25 m lang bro over Blakkåga. Ellers anses terrenginngrepene også her å være begrensede. Broa vil kun være synlig i et begrenset landskapsrom fra Fv 354, men ikke fra turstien opp langs elven. Bordvedåga er planlagt med tunell på store deler av strekningen. Nedre deler av vannveien, som ligger skjult av vegetasjonen, skal graves ned. Inntaksdammen er planlagt bygget veiløst. Terrenginngrepene i forbindelse med bygging av selve kraftverket vil bli begrensede, men det vil være behov for å bygge en permanent adkomstvei fra gården Bordvedhaven og frem til kraftstasjonen.

Rausandaksla kraftverk er omsøkt med tunell i øvre deler, mens nedre deler skal gå gjennom delvis åpent landskap og myr. Røvassåga og Leirdalselva kraftverk er begge planlagt med nedgravd rørgate på hele strekningen. Om lag halvparten av omsøkt strekning i Røvassåga kraftverk er allerede bygget ut og utnyttet i eksisterende Storrøvatnet kraftverk. Store deler av strekningen som søkes utnyttet i Leirdalselva kraftverk er det allerede gitt tillatelse til å bygge ut gjennom konsesjon til Øvre Leiråga kraftverk. Der tiltaksområdet til Røvassåga kraftverk har sparsomt med innsyn fra området nede i dalen, er imidlertid Leirdalselva kraftverk planlagt i skrint terreng med lite vegetasjon, og i stor grad eksponert for innsyn fra Melfjordveien og dalen for øvrig. Det er ikke behov for ny vei i forbindelse

med bygging av Leirdalselva kraftverk. Røvassåga er omsøkt med permanent vei frem til kraftstasjon og inntak langs eksisterende traktorvei. Kraftstasjonen er planlagt rett oppstrøms eksisterende kraftstasjon, og det skal bygges ny bro over elven, men disse vil ikke oppleves som nye fremmedelementer i området.

FNF Nordland etterlyser egne utredninger om den samlede belastningen på flere fagtemaer, deriblant landskap. Flere høringsparter trekker frem hensynet til landskap, både 'urørthet' og vassdragenes verdi for landskapet. Dersom det blir gitt konsesjon, ber Nordland fylkeskommune om at det settes krav om høy estetisk kvalitet og landskapsmessige tilpasning i utforming av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.

I Olje- og energidepartementets retningslinjer for små vannkraftverk (OED, 2007) står det om landskap at inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av verdifulle landskapselementer av nasjonal, regional eller lokal betydning bør unngås. Det står også at det er naturlig å vektlegge andre kvaliteter som landskapet er en del av, og at vurderinger av landskapsinngrep bør ses i sammenheng med virkninger for tilknyttede interesser som biologisk mangfold, friluftsliv, kulturminner og kulturmiljø.

For Bordvedåga kraftverk mener NVE at konsekvensene av terrenginngrep og tekniske installasjoner vil bli små, gitt skånsom utbygging på høyfjellet, men at Bordvedåga som landskapselement vil bli redusert. Vi mener at konsekvensen for elven som landskapselement til dels kan avbøtes, og legger vekt på at det ikke er viktig biologisk mangfold eller friluftsliv tilknyttet berørt elvestrekning eller influensområdet forøvrig. For Leirdalselva kraftverk mener vi at konsekvensene av en utbygging vil gi store konsekvenser for en lang elvestrekning som er svært eksponert for innsyn fra Melfjordveien og dalen for øvrig. Dette må også sees i sammenheng med at Øvre Leiråga kraftverk har fått konsesjon med forutsetning om at Leirdalselva bidrar med viktig restvannføring. Til tross for at rørgata til Leirdalselva kraftverk isolert sett ikke er særlig lang, mener vi at terrenginngrepene vil bli store og etterlate seg svært synlige landskapssår i et skrint område som i liten grad kan avbøtes. En utbygging av Nedre Leiråga kraftverk vil etter NVEs mening medføre små terrenginngrep. Vi legger også vekt på tidligere inngrep og at elvestrekningen ikke har spesiell landskapsverdi. Berørte elvestrekninger i Røvassåga og Blakkåga er lite eksponert og mindre viktige for den helhetlige landskapsopplevelsen. Bygging av Blakkåga kraftverk vil medføre moderate terrenginngrep, men planlagt bro over elven vil bli noe synlig fra Fv 354. Røvassåga kraftverk vil medføre relativt store inngrep i anleggsperioden, men vi mener at landskapet som påvirkes ligger såpass skjult i terreng og av vegetasjon at konsekvensene for det helhetlige landskapet vil bli moderate. Vi legger også vekt på tidligere inngrep i forbindelse med overlappende Storrøvatnet kraftverk, og at det ikke er særlige frilufts- eller biologiske verdier som blir berørt. En utbygging av Rausandaksla kraftverk vil medføre inngrep i et område som i stor grad oppfattes som urørt, og redusere opplevelseshverdien av elven, spesielt den estetiske verdien av Forsliforsen og Janesforsen. De største terrenginngrepene vil være knyttet til etablering av dam og nedgravd rørgate gjennom et relativt åpent landskap i nedre del.

NVE legger avgjørende vekt på hensynet til landskap i vurderingen av Leirdalselva kraftverk. Vi legger i stor grad vekt på hensynet til landskap og urørthet i konsesjonsspørsmålet for Rausandaksla kraftverk. NVE legger ikke avgjørende vekt på hensynet til landskap i vurderingene av Røvassåga, Blakkåga og Nedre Leiråga, men mener det vil være viktig å ha fokus på å minimere terrenginngrepene dersom det blir gitt konsesjon. For Bordvedåga kraftverk er det hovedsakelig den visuelle effekten av redusert vannføring i elven som representerer den største negative konsekvensen. NVE mener at slipp av minstevannføring og bidrag fra restfeltet i noen grad vil bøte for konsekvensene, men elven vil bli mindre synlig i landskapet i perioder utenom vår- og høstflom.

Reindrift

Reindrift har under prosessen skilt seg ut som et deltema NVE mener må ha en samlet vurdering av belastningen i Rana kommune, og hvordan de omsøkte prosjektene vil påvirke den samlede belastningen til de ulike reinbeitedistriktene. NVE bygger sine vurderinger på de seks søknadene, høringsuttalelser, innsigelsesmøte med Fylkesmannen i Nordland, egne befaringer i områdene og andre eksterne kilder. NVE mener på bakgrunn av dette at vi har et godt kunnskapsgrunnlag for våre vurderinger.

Reindrift har stor betydning i samisk og lokal sammenheng når det kommer til økonomi, sysselsetting og kultur. I dag blir tap av beitearealer, forstyrrelser og sperring av trekk- og flyttleier i forbindelse med arealinngrep sett på som noen av de største truslene mot reindriftnæringen. I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk blir tap, oppstyking og redusert bruk av beiteland på grunn av arealinngrep og annen menneskelig aktivitet trukket frem som en av de største utfordringene for reindriftnæringen i dag. Det fremheves også at den samlede effekten av en rekke mindre inngrep og forstyrrende aktiviteter innenfor reinbeiteområder ofte er langt større enn effekten av de enkelte inngrep (OED, 2007).

Småkraftprosjektene i Ranapakken fordeler seg på to ulike reinbeitedistrikter. Dette er Saltfjellet og Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. NVE vil derfor vurdere om de omsøkte kraftverkene vil påvirke den samlede belastningen innenfor disse reinbeitedistriktene. Det viktigste i denne sammenhengen vil være å gjøre en vurdering av hvilke reindriftsmessige faktorer som vil bli påvirket av de ulike utbygningene, og viktigheten av de aktuelle beiteområdene som eventuelt vil bli berørt. Inngrep i beiteområder som er en minimumsfaktor, inngrep i uberørte områder, fragmentering av arealer og påvirkning av trekk-/flyttlei vurderes her som de mest kritiske, og noe som kan medføre en viss økning i den samlede belastningen.

Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt

Fra Skonseng og vestover til kommunegrensa nord for Ranfjorden disponerer Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt arealene. Distriktet omfatter et område på til sammen 2578 km² og har et øvre reintall på 1500 dyr i vårflokk. Disse er fordelt på 3 siidaandeler. Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt har også et eget godkjent slakteri, og all reinen blir slaktet der.

Reinbeitedistriktet benytter ulike årstidsbeiter gjennom driftsåret. I grove trekk har de kystnære områdene av fastlandet blitt benyttet til vårvinter-, vår og forsommer beite. Østlige deler av distriktet blir nyttet til vår-, sommer- og seint høstbeite. Høyt til fjells og langt øst i distriktet er det stor fare for tidlig snøfall og store snømengder om vinteren. Øyene og en del av den ytterste kyst blir derfor brukt som vinterland. De milde vintrene og flatt terreng med gode vinterbeiter gjør disse delene av distriktet svært verdifulle som vinterbeite. Den tradisjonelle rotasjonen mellom de ulike beiteområdene er ikke fastlåst til årvisse vinterområder, vårområder osv. Årlige vurderinger av rådende beiteforhold, nye forstyrrelser og nye inngrep legges til grunn for avgjørelser om hvilke områder som blir tatt i bruk. Godt kalvingsland og gode vinterbeiter vurderes som de viktigste begrensende faktorer i reinbeitedistriktet. Reinbeitedistriktet har godkjent slakteri med tilhørende gjerdeanlegg ved Rølielva øst for Utskarpen. Reinflokken blir samlet i dette gjerdeanlegget både under flytting til vinterbeitene om høsten og under flyttingen mot sommerbeitene om våren. På grunn av avstand og topografi (vanskelige flyttleier) er distriktet ansett som relativt tungdrevet. Etablering av kraftverk, kraftledninger og veier har også vanskeliggjort bruken av gamle flyttleier. Reintransport til og fra øyene foregår nå i hovedsak med bil og ferge.

Flere høringsparter har påpekt at den samlede effekten av andre gjennomførte og planlagte tiltak innenfor Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt i dag er store og uoversiktlige. Reinbeitedistriktet krever også en egen reindriftsutredning for å kartlegge sumvirkningene av tidligere og planlagte inngrep.

Fire av de omsøkte prosjektene i Rana kommune vil komme innenfor grensene til Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Dette er Bordvedåga kraftverk, Nedre Leiråga kraftverk, Leirdalselva kraftverk og Rausandaksla kraftverk. Per tidspunkt er det gitt konsesjon til 5 småkraftverk i Rana kommune som enda ikke er bygget. Av disse er det tre som vil berøre Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Dette gjelder Laupen, Øvre Leiråga og Farmannåga kraftverk. NVE vil i vår vurdering av de fire omsøkte kraftverkene i Ranapakken se hvilken påvirkning disse vil utgjøre på den samlede belastningen på Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Det viktigste vil derfor være å vurdere hvilke faktorer og beitearealer som blir berørt ved en utbygging av de omsøkte kraftverkene.

Distriktet trekker i sin uttalelse Rausandaksla kraftverk frem som det mest konfliktfylte av prosjektene i pakken, og uttaler at de ikke kan godta en utbygging i dette området. Videre har distriktet informert Fylkesmannen i Nordland om at kraftverkene Nedre Leiråga og Leirdalselva er omsøkt i et område som ikke karakteriseres som et høyverdiområde for reindriften. Fylkesmannen fraråder utbygging av Bordvedåga kraftverk av hensyn til reindrift fordi de mener at en utbygging vil kunne forringe reindriften mulighet til å benytte særverdiområdene flyttlei, kalvingsland, oppsamlingsplasser og gjerdeanlegg.

NVE konstaterer at Leirdalselva og Nedre Leiråga kraftverk er omsøkt i et område som av distriktet og Fylkesmannen ikke er karakterisert som et høyverdiområde for reindrift. En utbygging av disse kraftverkene vil etter NVEs mening heller ikke medføre større beslag av areal eller vesentlig negativ påvirkning. Da inngrepene eventuelt vil komme i beiteområder av lavere verdi og ikke medføre større negative konsekvenser for reindriften vurderer NVE at disse to kraftverkene ikke vil bidra til en økning på den samlede belastningen til distriktet.

NVE konstaterer at Rausandaksla kraftverk er omsøkt i et område som har større verdi for reindriften. Dette på grunn av at det brukes i store deler av året og fremstår som urørt og lite fragmentert. Dette prosjektet er også fremhevet av høringspartene som det mest konfliktfylte prosjektet innenfor distriktet. Vi merker oss også at området benyttes store deler av den snøfri perioden, og at det derfor kan bli utfordrende å unngå konflikt mellom anleggstid og reinens bruk av området. NVE mener at en utbygging av Rausandaksla kraftverk vil kunne medføre en viss økning i den samlede belastningen på reinbeitedistriktet da prosjektet vil medføre forstyrrelser i et område som i dag fremstår som uberørt og lite fragmentert, og hvor reinen får beitero.

Området ved Bordvedåga er i '*Miljøfaglig vurdering av småkraftverk i Rana kommune*' klassifisert til å ha middels verdi for reindrift. I reindriftskartet er planområdet merket av som vår- og høstbeite. Det går en flyttetråse langs Langvatnet mellom Leiråneset og Myrvoll som krysser nedre del av prosjektområdet. NVE er av den oppfatning at det hovedsakelig er i anleggsfasen en eventuell utbygging vil kunne medføre negative virkningene for reindriften. Hvis denne sammenfaller med kalvingsperioden og under flyttingen av rein vil dette kunne medføre en økning i den samlede belastningen på distriktet. NVE mener videre at hvis anleggsperioden legges utenom disse periodene vil denne påvirkningen bli minimal. NVE er også av den oppfatning at dersom adkomstveien stenges med bom og det kun etableres en midlertidig anleggsvei til tunnelpåhugget vil ikke tiltaket medføre en

vesentlig økt ferdsel i området. Vi vurderer derfor at en eventuell konsesjon til Bordvedåga kraftverk ikke vil medføre en økning i den samlede belastningen på reinbeitedistriktet.

NVE legger til grunn at Bordvedåga, Leirdalselva og Nedre Leiråga kraftverk ikke vil medføre en økning i den samlede belastningen på Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Vi mener videre at en utbygging av Rausandaksla kraftverk vil medføre en viss økning i den samlede belastningen.

Saltfjellet reinbeitedistrikt

Saltfjellet reinbeitedistrikt omfatter deler av kommunene Rana, Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Bodø og Meløy. Reinbeitedistriktet omfatter et område på til sammen 5835 km² og har et øvre reintall på 3500 dyr. Disse er fordelt på 7 siidaandeler. Saltfjellet reinbeitedistrikt er dermed det største i reinbeitedistriktet Nordland. Av totalt 6 søknader om bygging av småkraftverk i Ranapakken, er to småkraftverk planlagt innenfor beiteområdene til Saltfjellet reinbeitedistrikt. Dette er Blakkåga kraftverk og Røvassåga kraftverk.

De østlige delene av distriktets beiter i Rana kommune har tilnærmet innlandsklima med stabile, kalde vintre, der snødekket blir liggende stabilt etter at den første snøen har lagt seg. Saltfjellet reinbeitedistrikt benytter derfor arealene øst i kommunen som vinterbeiter. Vinterbeiter er en minimumsfaktor i distriktet.

Saltfjellet reinbeitedistrikt har innenfor sine områder enkelte steder svært høyt ferdselstrykk. Dette gjelder særlig deres østlige vinterbeiter i og omkring Saltfjellet/Svartisen nasjonalpark. En ytterligere tilrettelegging for ferdsel, samt annen forstyrrende aktivitet i distriktet kan derfor være uheldig.

Blakkåga kraftverk er omsøkt i nedre del av Blakkådalen. Reinbeitedistriktets leder opplyser at nedre deler av Blakkådalen ikke er å anse som høyverdiområde for distriktet og at dersom distriktet må avstå mer areal til kraftutbygging, vil utbygging i dette området være akseptabelt. NVE mener at Blakkåga kraftverk er omsøkt i et område med lav verdi for reindrift. Kraftverket vil heller ikke beslaglegge større arealer. Hvis en utbygging av Blakkåga kraftverk skjer i nær dialog med reinbeitedistriktet mener NVE at påvirkningen av en utbygging vil være minimal. Tiltaket vil komme i et område hvor det foregår ferdsel opp til nasjonalparken, men da tiltaket er omsøkt uten adkomstvei til inntaket vil ikke nye arealer gjøres tilgjengelige for ferdsel. NVE legger til grunn at en utbygging av Blakkåga kraftverk ikke vil øke den samlede belastningen på reinbeitedistriktet da tiltaket kun vil medføre et mindre arealbeslag, ikke vil øke ferdselstrykket og vil komme i et område som ikke er av høyverdi for reindriften.

Røvassåga kraftverk er omsøkt i Røvassdalen rett øst for Blakkådalen. Dette dalføret brukes av reindriften gjennom store deler av året. Området er relativt lite berørt både når det gjelder tekniske inngrep, ferdsel og forstyrrende aktivitet. Det kommer frem av reindriftskartet at det går en trekklei fra myrområdene ved Stor-Røvatnet og opp i Røvassdalen. I Rana kommunes rapport *Miljøfaglig vurdering av småkraftverk i Rana kommune* er temaet reindrift innenfor delområdet vurdert til ha middels verdi og lavt konfliktpotensial. Rapporten vurderer eventuelle negative konsekvenser av mindre tekniske inngrep i lavereliggende deler av området til å være begrensede. NVE bemerker at kraftstasjonen til eksisterende Storrvøvatnet i dag befinner seg i samme område som planlagt kraftstasjon for omsøkte Røvassåga kraftverk, og at om lag halvparten av nå omsøkt strekning allerede er utnyttet i Storrvøvatnet kraftverk.

NVE mener at en eventuell utbygging av Røvassåga kraftverk ikke vil påvirke vinterbeite i særlig grad. Tiltaket vil ikke beslaglegge større arealer utover anleggsperioden, og kraftstasjonen er planlagt i samme område som det eksisterende kraftverket i vassdraget. Vi mener videre at en utbygging ikke vil

medføre en vesentlig økt menneskelig aktivitet i området utover anleggsperioden. Hvis anleggsperioden tilpasses reinens bruk av området vil også påvirkningen i denne perioden være akseptable. Hvis det stilles krav om bom på adkomstveien vil heller ikke tiltaket generere økt ferdsel om vinteren. På bakgrunn av disse vurderingene mener NVE at en konsesjon til Røvassåga kraftverk ikke vil medføre særlig økning i den samlede belastningen på Saltfjellet reinbeitedistrikt.

NVE legger til grunn at konsesjoner til Blakkåga og Røvassåga kraftverk ikke vil medføre en økning i den samlede belastningen på Saltfjellet reinbeitedistrikt, gitt avbøtende tiltak.

NVE er av den oppfatning at forholdet til samlet belastning for reindrift alene ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet for sakene i Ranapakken. Det vil likevel være et tema som sammen med andre vurderinger vil påvirke avgjørelser i enkeltsaker, både når det gjelder konsesjonsspørsmålet og krav til avbøtende tiltak. Enkelte saker vil også i større grad enn andre påvirke den samlede belastningen på enkelte reinbeitedistrikt.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Røvassåga kraftverk vil gi 15,6 GWh i et gjennomsnittså. Eksisterende Storrøvatnet kraftverk vil imidlertid få redusert sin produksjonsmengde med om lag 1,6 GWh/år dersom Røvassåga kraftverk blir bygget. En produksjonsmengde på 14 GWh/år regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Røvassåga kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

NVE har foretatt en samlet behandling av seks søknader om bygging av småkraftverk i Rana kommune.

NVE har valgt å behandle sakene samtidig for å kunne gjøre en mer grundig vurdering av samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene, og samtidig gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre, og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

Under behandlingen av de seks søknadene i Rana kommune har NVE vurdert hver enkelt sak for seg, og sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet det relevant.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Røvassåga kraftverk vil være et bidrag til fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. NVE mener at konfliktene ved en utbygging i hovedsak er knyttet opp mot reindriftsinteresser og landskap. NVE mener at en utbygging som omsøkt vil kunne medføre negative virkninger for reindriftsinteressene i området, men at disse vil være akseptable gitt tilpasning av anleggsperiode og krav om at adkomstveien stenges med bom. Røvassåga renner i stryk og små fosser gjennom prosjektområdet. Om lag halvparten av omsøkt strekning er allerede utnyttet i eksisterende Storrøvatnet kraftverk. NVE mener at landskapet som påvirkes ligger såpass skjult i terreng og av vegetasjon at konsekvensene for det helhetlige landskapet vil bli moderate. Tiltakets konsekvenser for biologisk mangfold har også vært et tema i NVEs vurdering.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir NGK Utbygging AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Røvassåga kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

NGK Utbygging AS har ikke framlagt konkrete planer for installasjon av elektrisk høyspentanlegg som skal føre strømmen fra kraftstasjonen og frem til tilknytningspunkt på distribusjonsnettet. Normalt bygges en slik linje i medhold av netteiers områdekonsesjon. Innenfor sin områdekonsesjon skal områdekonsesjonær fremlegge planer for ny nettilknytning og ev. forsterkning for kommune, fylkeskommune, fylkesmann og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Dersom NGK Utbygging AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Det finnes ikke nett i området for tilknytning i dag. Det planlegges imidlertid flere kraftverk i samme område, og jobbes derfor med planer om å etablere en ny trafo til disse. Trafoen blir da et samarbeidsprosjekt mellom flere utbyggere. Beregninger fra HelgelandsKraft AS viser at det sannsynligvis vil være mest økonomisk rasjonelt å bygge 22 kV linje/kabel fra en koblingsstasjon i Røvassdalen til en transformatorstasjon i Heggli.

Det må påregnes et anleggsbidrag ved tilkobling av Røvassåga kraftverk og til en forsterkning av linjenettet. I mangel på konkrete planer for nettilknytning er størrelsen på anleggsbidraget til Røvassåga kraftverk per dags dato uklart.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4.

FNF etterspør en vurdering av kraftlinjens beliggenhet i terreng og påvirkning på landskap. Da det ikke er fremlagt konkrete planer for linjetilknytning, har eventuelle virkninger ikke inngått i NVEs helhetsvurdering av planene i denne saken.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

Tiltaket ligger i et område som er omfattet av en vedtatt regional forvaltningsplan (Forvaltningsplan for vannregion Nordland 2010-2015 (FT-sak 118/09) i henhold til vannforskriften. Nordland fylkeskommune ber om at det påses at tiltaket ikke reduserer muligheten til å nå vedtatte miljømål for vannområde Ranfjorden, og Rana kommune uttaler at det er viktig å sette krav om en minstevannføring som ikke reduserer miljøtilstanden i vannforekomsten, som i dag er satt til god.

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Andre merknader

Tiltakshaver må innhente nødvendige tillatelser fra Vegvesenet for etablering og bruk av avkjørsler.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	3000
Alminnelig lavvannføring	l/s	74
5-persentil sommer	l/s	570
5-persentil vinter	l/s	69
Maksimal slukeevne	m ³ /s	4400
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	147
Minste driftsvannføring	l/s	450

Søker foreslår å slippe minstevannføring lik 570 l/s i tiden 1.5-30.9 og 69 l/s resten av året. Dette tilsvarer de beregnede 5-persentilverdiene.

Flere av høringspartene legger vekt på vassdragets verdi for landskapet i området. Rana kommune uttaler at det er av avgjørende betydning for vannmiljøet at det settes vilkår om slipp av tilstrekkelig minstevannføring hele året som er tilpasset vassdraget.

NVE mener i likhet med søker og flere av høringspartene at det må slippes vann forbi inntaket til kraftverket hele året for å opprettholde elven som lokalt landskapselement og samtidig avbøte konsekvensene for naturtypen bekkeløft og fuktighetskrevenende arter tilknyttet berørt elvestrekning. Eksisterende Storrøvatnet kraftverk har inntak om lag midt på elvestrekningen som omfattes av Røvassåga kraftverk. NVE konstaterer at utbyggingen av Røvassåga kraftverk vil medføre redusert overløp over dammen til Storrøvatnet kraftverk, og dermed mindre vann i nedre del av berørt elvestrekning sammenlignet med i dag.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på **570 l/s** i tiden 1.5-30.9 og **70 l/s** resten av året.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltene utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet ”Forholdet til energiloven”.

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Inntaksdammen skal plasseres på ca. kote 195 og i tråd med det som er oppgitt i søknaden. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Søknaden oppgir at rørgata skal graves ned på hele strekningen. Dette kan ikke endres ved detaljplan.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres på kote 50 i tråd med det som er oppgitt i søknaden. Teknisk løsning for dokumentasjon av vannføring og vannstand i elva nedstrøms utløpet skal godkjennes av NVEs miljøtilsyn.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 3 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 0,45 m ³ /s.
Installert effekt	Søknaden oppgir maksimalt 4,95 MW.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 2 Francisturbiner.
Vei	Midlertidige og permanente veier skal bygges i tråd med det som er oppgitt i søknaden. Adkomstvei frem til inntaket skal stenges med bom av hensyn til reindrifta.
Annet	Bygging av inntak, rørgate og anleggsvei skal foregå i tidsrommet mellom mai og november av hensyn til reinbeitedistriktet. Reinbeitedistriktet skal involveres i

	detaljplanleggingen.
--	----------------------

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Bygging av vei inn i reinbeiteområder kan erfaringsvis medføre økt menneskelig aktivitet i området i etterkant av en utbygging. For å hindre økt ferdsel i et reinbeiteområde som beskrives som viktig, skal adkomstveien frem til inntaket stenges med bom, og bruksrett kun gis til kraftverket, grunneier og eventuelt reinbeitedistriktet.

Representanter for Saltfjellet reinbeitedistrikt har i møte med søker 5.2.2014 uttalt at den minst konfliktfylte tiden for anleggsarbeid i forhold til reindrift vil være mai-november. Anleggsarbeid i kraftstasjonsområdet vil ifølge søker måtte pågå hele året i byggefasen. Søker vil derimot kunne gjennomføre mest mulig av anleggsarbeidet langs rørgate og ved inntak i tidsperioden mellom mai og november for på den måten å unngå forstyrrelser mens reinen er på vinterbeite.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Vedlegg

Kart

